

I N F O R M A C E

o činnosti daňové správy České republiky

za rok 2004

I. ÚVOD

Výběr daní a poplatků a převod výnosu daní do rozpočtů obcí, krajů státních fondů a Národního fondu je jednou ze základních činností daňové správy. V roce 2004 došlo ke dvěma základním legislativním změnám ovlivňujícím výši inkasa daně a to u DPH (vstup do EU k 1. 5. 2004) a u spotřebních daní (přechod správy na celní úřady od 1. 1. 2004). V oblasti převodů výnosů daní do rozpočtů oprávněným příjemcům nedošlo v roce 2004 k výrazným změnám. Celkový objem plateb došlých na FÚ v roce 2004 činil 702,5 mld. Kč. Celkový objem plateb odeslaných z FÚ (vratky daní a převody příjemcům) činil 376,3 mld. Kč. Celkový objem plateb v absolutní hodnotě v roce 2004 překročil 1 bilion Kč.

V důsledku legislativních úprav daňových zákonů v roce 2004 nedošlo k zásadním změnám ve zdaňování příjmů fyzických osob. V průběhu roku 2003 byly přijaty tři dílčí novely zákona o daních z příjmů, z nichž zásadní význam měla novela provedená zákonem č. 438/2003 Sb., která nabyla účinnosti od 1. 1. 2004. Tato novela zejména reaguje na změny v oblasti účetních předpisů, zajišťuje terminologickou provázanost s nově přijatými právními předpisy, jakož i provádí požadavky a doporučení Komise EHS, z nichž některé mají odloženou účinnost. V rámci novely je provedena celková úprava náhrady za soustavu jednoduchého účetnictví, která byla s účinností od 1. 1. 2004 zrušena novelou zákona o účetnictví. Dále se zavádí např. minimální základ daně na úrovni poloviny průměrné mzdy pro podnikatele – fyzické osoby, v rámci podpory rodin s dětmi se zvyšuje nezdánitelná část základu daně na dítě, prodlužuje se doba odpisování některých budov včetně doplnění 6. odpisové skupiny, implementují se Doporučení Komise 94/79/EC z 21. 12. 1993 o zdaňování některých příjmů plynoucích fyzickým osobám, které nejsou daňovými rezidenty. Pro pracovníky finančních úřadů zvýšila administrativní náročnost výběru daní z příjmů fyzických osob, s níž je spojená i zvýšená náročnost na provádění daňové kontroly.

V oblasti daně z příjmů právnických osob bylo v roce 2004 dosaženo historicky nejvyšší úrovně inkasa. V hodnoceném roce pokračoval příznivý trend růstu inkasa započatý v roce 1998, který z hlediska tempa růstu kulminoval v letech 2000 až 2002. Přestože se na celkovém výnosu daně podílela řada, často protisměrně působících vlivů, je z dosažené výše inkasa (106 526 mil. Kč) zřejmé, že převážily pozitivní faktory.

Nárůst daňové povinnosti a inkasa na dani z příjmů právnických osob v roce 2004 ovlivnil především celkový růst ekonomiky České republiky a příznivé výsledky hospodaření, dosažené v předchozím roce 2003 klíčovými daňovými subjekty z oborů peněžnictví, telekomunikačních činností, velkoobchodu a zprostředkování velkoobchodu, výroby a rozvodu elektřiny, plynu, páry a teplé vody, výrobců dvoustopých motorových vozidel, výrobců součástek a komponentů pro motorová vozidla, výrobců pryžových pneumatik a vzdušnic, a výrobců tabákových výrobků a piva.

Při hodnocení práce ÚFO nelze opomenout nezměrnou a neměřitelnou práci, která byla odvedena v oblasti DPH po přijetí nového zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, neboť bylo nutné nové postupy, které přinesl vstup do EU, rozpracovat, vyložit a osvojit, a to nejen z pohledu správce daně, ale i z pohledu široké veřejnosti. Z toho důvodu byly po dobu několika měsíců provozovány na Ministerstvu financí i finančních ředitelstvih telefonní informační linky, byli školeni specialisté na finančních úřadech a byly zodpovězeny tisíce dotazů písemných a elektronických. Přijetí nového zákona vyvolalo rovněž zvýšené legislativní úsilí na zpřesnění textu zákona.

Oproti minulému zdaňovacímu období nedošlo na úseku daně z nemovitostí k legislativním změnám s významným dopadem na výši daňové povinnosti, a proto určitý nárůst předpisu daně i jejího inkasa lze přičíst především pokračující kontrolní a vyhledávací činnosti územních finančních orgánů.

Zákonem č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti a o změně zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, byla s účinností od 1. července 2004 prolomena zákonná mlčenlivost stanovena ustanovením § 24 zákona o správě daní a poplatků vůči specializovaným policejním složkám určeným ministrem vnitra. Od tohoto data zahájil svojí činnost Útvar pro odhalování nelegálních výnosů a daňové kriminality (pracovně „Finanční policie“) jako specializovaná složka Policie ČR. Tímto byla zahájena užší spolupráce mezi Policií ČR a Daňovou správou při odhalování a potírání daňové kriminality.

V průběhu roku 2004 byla také zajišťována legislativní činnost v oblasti organizačního uspořádání, věcné a územní působnosti územních finančních orgánů. Podle Plánu legislativních prací vlády byl připravován návrh novely zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů.

Novela zákona o ÚFO se zaměřila zejména na řešení sladění územní působnosti ÚFO se správními obvody obcí s rozšířenou působností, obcí s pověřeným obecním úřadem i s územními obvody krajů, na dělbu kompetencí mezi územními finančními a celními orgány po převodu správy spotřebních daní na celní orgány, na řešení přechodu tzv. dělené správy na celní orgány, na promítnutí změn vyplývajících pro výkon finanční kontroly, vycházejících ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, na řešení změn, vyplývajících pro činnost územních finančních orgánů z nově přijatých zákonů a z novel dalších zákonů, např. zákona č. 191/2004 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek a novely zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, na řešení sdílené kompetence se živnostenským úřadem při kontrole označení provozovny a na stanovení pravomocí ÚFO k vybírání a převádění výnosů daní, které nejsou příjmem státního rozpočtu.

Novela zákona o ÚFO byla předložena k projednání do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v listopadu 2004.

Cílovým stavem v procesu modernizace daňové správy nadále zůstává zákonem o Daňové správě České republiky vytvořit soustavu orgánů, která by vedla k posílení samostatnosti a stability daňové správy.

Nejen pro Českou republiku, ale i pro českou daňovou správu, byl vstup do Evropské unie důležitým milníkem v její novodobé historii. Příprava, která byla v posledních letech velmi intenzivní, byla ve svém důsledku zúročena přirozeným připojením České republiky k výše uvedenému společenství. Česká daňová správa musela sjednotit tuzemské daňové zákony s daňovou legislativou Evropské unie, musela se důkladně připravit na novou mezinárodní formu výměny informací, musela reagovat na trendy v oblasti komunikace s daňovou veřejností.

Ačkoliv byl vstup České republiky do Evropské unie událostí jedinečného významu, nebylo možné přerušit činnost v oblasti mezinárodní daňové spolupráce. Ta totiž umožňuje udržovat mezinárodní daňový dialog zejména v oblasti předávání zkušeností a poznatků, vztahujících se ke správě daní. V tomto ohledu česká daňová správa podporovala jak spolupráci uvnitř mezinárodních daňových organizací, tak dvoustrannou spolupráci mezi daňovými správami.

II. VÝSLEDKY DAŇOVÉHO ŘÍZENÍ

1. VÝVOJ DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ

Základní údaje o daňových povinnostech a inkasu za rok 2004 podává **Tabulka č. 1.**

Tabulka č. 1

(v mil. Kč)

Druh příjmu	Daňová povinnost	Inkaso	Rozdíl	Výtěžnost (%)
	sl. 1	sl. 2	sl. 2-sl. 1	sl. 2 / sl. 1
DPH-daňová povinnost	274 633	271 219	-3 414	98,8
DPH-nadměrný odpočet a vrácení daně	-227 987	-229 070	-1 083	100,5
DPH-celkem	46 647	42 150	-4 497	90,4
Daně spotřební-daňová povinnost	11 532	11 734	202	101,8
Daně spotřební-vrácení daně	-1 017	-1 771	-754	174,1
Daně spotřební celkem	10 515	9 963	-552	94,8
Daň z příjmů právnických osob	106 679	106 526	-153	99,9
Daň z příjmů srážkou § 36	12 331	12 098	-233	98,1
Daň silniční	5 539	5 502	-37	99,3
Daň dědická	100	100	1	100,6
Daň darovací	752	818	66	108,7
Daň z převodu nemovitostí	8 790	9 461	672	107,6
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	25 645	24 040	-1 605	93,7
Daň z příjmů fyz. osob-záv. činnost	102 488	102 627	139	100,1
Daň z nemovitostí	4 864	4 948	84	101,0
Ostat. příjmy. odvody a poplatky	5 583	5 099	-484	91,3
CELKEM NOVÉ DANĚ	329 966	323 333	-6 633	98,0
Daň z příjmů obyvatelstva	-137	29	166	-21,3
Ostatní zruš. daně	-426	90	515	-21,0
CELKEM STARÉ DANĚ	-562	119	681	-21,1
CELKEM	329 403	323 452	-5 952	98,2

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Porovnáme-li celkové inkaso daní staré a nové daňové soustavy u finančních úřadů za rok 2004 s rokem 2003 zjistíme, že došlo ke zvýšení výnosu z vybraných daní o částku zhruba 97 817 mil. Kč, což představuje meziroční nárůst inkasa ve výši 43,4%. Mimořádné zvýšení inkasa v roce 2004 bylo způsobeno změnami legislativy ve vazbě na vstup ČR do EU. Do 1. 5. 2004 byla DPH vybírána hlavně celními úřady a finanční úřady každoročně vykazovaly záporné saldo ve výběru DPH v důsledku toho, že nadměrné odpočty a vratky daňovým subjektům se realizovaly z účtů FÚ. Změna v postupu výběru DPH tj. přechod prakticky celé agendy na FÚ je patrný již ve výsledcích roku 2004, kdy FÚ vykazují celkové kladné saldo inkasa DPH. Při meziročním srovnání výnosu všech daní došlo k největšímu nárůstu inkasa u daně z přidané hodnoty (o 118 360 mil. Kč), daně z příjmů právnických osob (o 9 548 mil. Kč), z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (o 7 974 mil. Kč) a inkasa daně z příjmů podávajících příznání (o 1 909 mil. Kč).

V roce 2004 byl na FÚ zaznamenán mimořádný pokles celkového inkasa spotřebních daní na FÚ (o 33 136 mil. Kč), což bylo způsobeno přechodem správy spotřebních daní na celní úřady od 1. 1. 2004. Za rok 2004 FÚ vykazují meziroční pokles inkasa proti předchozímu roku u daně z příjmů vybírané srážkou (o 8 527 mil. Kč).

a) Daň z příjmů právnických osob

Finanční úřady v České republice vybraly za kalendářní rok 2004 nejvyšší inkaso daně z příjmů právnických osob (106 526 mil. Kč) od zavedení nové daňové soustavy (1993). Meziroční přírůstek inkasa 2004/2003 dosáhl hodnoty 9,8%, což představuje částku 9 548 mil. Kč. Pokračoval tak příznivý trend inkasa započatý již v roce 1998, který je potvrzením příznivého vývoje ekonomiky a pozitivního efektu legislativních úprav, přijatých v roce 1998 a dále zpřesněných v roce 2001 (tvorba rezerv, operace s cennými papíry apod.), které výrazně omezily možnost legální „optimalizace“ daňové povinnosti.

Z hlediska tempa růstu inkasa lze konstatovat, že vrcholu bylo dosaženo v průběhu let 2000 až 2001, což bylo dáno především mimořádnou a neopakovatelnou obchodní transakcí (prodej vysílacích licencí v roce 2000), která měla významný dopad do inkasa kalendářního roku 2001. V průběhu let 2002, 2003 a 2004 se tempo růstu inkasa mírně zpomalilo, přičemž v roce 2004 se již částečně prostřednictvím záloh projevilo snížení sazby daně z 31% na 28% s tím, hlavní dopad na výši daňového inkasa lze očekávat v roce 2005 a v letech následujících, ve kterých dojde k dalšímu snížení sazby daně postupně až na 24% v roce 2006. I přes uvedený vliv dosáhl nárůst inkasa daně z příjmů právnických osob za kalendářní rok 2004 proti předchozím rokům, ve srovnání s ostatními druhy daňových příjmů, relativně vysoké hodnoty.

Vývoj inkasa na dani z příjmů právnických osob v letech 2000 až 2004 ukazuje **Tabulka č. 2**

Z analýzy dlouhodobého vývoje je zřejmá tendence postupného zvyšování výtěžnosti inkasa (výtěžností se rozumí poměr uhrazených a předepsaných daňových povinností za sledovaný kalendářní rok), a to i přes skutečnost, že hodnota tohoto poměrového ukazatele, dosažená v roce 2003 (v důsledku jednorázového výrazného poklesu daňových nedoplatků nastala ve sledované časové řadě situace, kdy inkaso daně z příjmů právnických osob dosáhlo vyšší hodnoty než předepsaná daňová povinnost), nebyla zopakována. Přehled o vývoji tohoto ukazatele na dani z příjmů právnických osob za období let 2000 až 2004 poskytuje následující **Tabulka č. 2**.

Na celkový výnos daně v hodnoceném roce 2004 měla vliv řada protisměrně působících faktorů, přičemž z celkové hodnoty dosaženého inkasa je zřejmé, že převážily pozitivní vlivy, zejména vzrůstající podnikatelské aktivity a s nimi spojené příznivé výsledky hospodaření, dosažené daňovými subjekty z oborů peněžního zprostředkování, telekomunikačních činností, velkoobchodu a zprostředkování velkoobchodu, výroby a rozvodu elektřiny, plynu, páry a teplé vody, výrobců dvoustopých motorových vozidel, výrobců součástí a komponentů pro motorová vozidla, výrobců pryžových pneumatik a vzdušnic, a výrobců tabákových výrobků a piva. Zřejmý je též rostoucí podíl zahraničního kapitálu na podnikatelských aktivitách právnických osob a s ním související velmi dobré výsledky hospodaření vykazované daňovými subjekty se zahraniční majetkovou účastí, dlouhodobý pozvolný trend zvyšování podílu stávajících podnikatelských subjektů vykazujících daňovou povinnost a zlepšující se platební disciplína daňových subjektů,

za současného postupného „očišťování“ podnikatelského prostředí od problémových subjektů. Nepříznivě na výši daňového inkasa působil zejména přetrvávající vliv uplatňování daňových ztrát nakumulovaných v minulých letech, uplatnění slev na dani u poplatníků, kterým byl poskytnut příslib investiční pobídky a nárůst daňových nedoplatků na dani z příjmů právnických oproti roku 2003 o 924 mil. Kč s tím, že dosažený pokles zaznamenaný v roce 2003 v důsledku možnosti prominutí penále a úroků v rámci jednorázové akce vyhlášené Ministerstvem financí, se nestal trvalou tendencí.

Z regionálního pohledu se na celkové hodnotě inkasa daně z příjmů právnických osob rozhodujícím způsobem podílí Finanční ředitelství pro hlavní město Prahu, v jehož působnosti bylo vybráno 49,4% celorepublikového výnosu daně, přičemž nejvyšší částky daně zaplatili poplatníci z oborů peněžního zprostředkování, telekomunikačních činností, velkoobchodu a zprostředkování velkoobchodu a zpracování plynů a paliv.

Tabulka č. 2 (v mil.Kč)

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Daňové inkaso	58 088	75 940	90 737	96 978	106 526	109,85	9 548
Předepsáno	61 248	77 008	91 069	94 272	106 679	113,16	12 407
Výtěžnost (%)	94,8	98,6	99,6	102,9	99,8	-	-

b) Daň z příjmů fyzických osob podávajících přiznání

Inkaso daně z příjmů fyzických osob podávajících přiznání se v roce 2004 zvýšilo o 1 909 mil. Kč proti roku 2003. Stejně příznivý trend sledujeme i u předpisu této daně, který se zvýšil o 2 760 mil. Kč. V uvedených výsledcích inkasa a předpisu daně se odrazil růst ekonomiky přinášející i nárůst příjmů z podnikání, jakož i zlepšující se ekonomická výkonnost daňových subjektů. Zvyšuje se vykazovaný základ daně podnikajících daňových subjektů, postupně klesá procento uplatňovaných ztrát z předchozích let a daňové subjekty počínají vykazovat zisk vedoucí k růstu daňového inkasa. Na pozitivním vývoji příjmů osob podávajících daňové přiznání se dále podílí i růst obchodu po vstupu České republiky do Evropské unie a zlepšující se obchodní bilance České republiky. Dalším důvodem růstu inkasa je i skutečnost, že daňové subjekty z důvodu vyšší daňové povinnosti v roce 2003 odvádějí v roce 2004 vyšší objem záloh na daň.

V roce 2004 došlo ke zvýšení počtu daňových subjektů vykazujících nedoplatky na dani, a to o 6 246 osob. Rovněž se zvýšil i celkový objem nedoplatků na dani z příjmů fyzických osob podávajících přiznání o 1 654 mil. Kč. Zvýšení objemu nedoplatků na dani koresponduje s růstem daňové povinnosti v roce 2004. Na celkové výši nedoplatků se i nadále podílí také dlouhotrvající konkursní řízení daňových subjektů v úpadku.

Vývoj inkasa na dani z příjmů fyzických osob v letech 2000 - 2004 ukazuje **Tabulka č. 3.**

Tabulka č. 3

(v mil.Kč)

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Daňové inkaso	16 546	18 796	21 901	22 131	24 040	108,63	1 909
Předepsáno	17 252	20 011	23 451	22 885	25 645	112,06	2 760
Výtěžnost (%)	95,9	93,9	93,4	96,7	93,7	-	-

c) Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

Na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti byl v roce 2004 zaznamenán nárůst inkasa o 7 974 mil. Kč, a to i přes skutečnost, že daňové subjekty stále více využívají výhod, které jim zákon o daních z příjmů poskytuje, a to zejména možnosti snížení základu daně o úroky z úvěrů ze stavebního spoření a hypotečních úvěrů, o příspěvky na penzijní připojištění a soukromé životní pojištění.

Vzestupný trend v inkasu je ovlivněn růstem ekonomiky České republiky a následným zvýšením mezd v podnikatelské sféře i veřejném sektoru. Dalším faktorem, který se promítá do nárůstu inkasa na této dani je růst počtu zaměstnanců a zvýšení počtu plátců daně, a to zejména v důsledku ekonomického rozvoje velkých výrobních (např. stavebních) i obchodních firem, jakož i rozvoj dopravních firem v souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie, jejichž platby tvoří podstatnou část inkasa této daně. Na pozitivním vývoji se dále podílí i s růstem obchodu spojená vyšší účast společností se zahraniční majetkovou účastí po vstupu České republiky do Evropské unie. Ke zvýšení inkasa přispělo také poskytování finančních příspěvků podnikatelům ze strany úřadů práce na zřízení nových pracovních míst pro zaměstnance. V neposlední řadě byl růst inkasa daně ovlivněn také dopadem legislativních změn, např. zvýšením minimální mzdy. Pro zdaňovací období roku 2004 nedošlo ke změnám daňového zákona, které by zvýšení inkasa na dani z příjmů ovlivňovaly.

Přesto, že v roce 2004 došlo ke zvýšení počtu daňových subjektů vykazujících nedoplatky na dani, a to o 1 718 osob, mírně se snížil celkový objem nedoplatků na této dani, a to o 41 mil. Kč.

Vývoj inkasa v letech 2000 - 2004 ukazuje **Tabulka č. 4**.

Tabulka č. 4

(v mil.Kč)

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Daňové inkaso	72 749	78 530	86 591	94 653	102 627	108,42	7 974
Předepsáno	73 097	77 415	86 070	94 251	102 488	108,74	8 237
Výtěžnost (%)	99,5	101,4	100,6	100,4	100,1	-	-

d) Daň z příjmů vybíraná srážkou podle zvláštní sazby

Daň z příjmů vybíraná srážkou podle zvláštní sazby zahrnuje fyzické i právnické osoby. Inkaso daně vybírané srážkou se v roce 2004 snížilo oproti roku 2003 o 8 527 mil. Kč. Z toho inkaso daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou se pak v roce 2004 snížilo oproti roku 2003 o 590 mil. Kč.

U této daně je třeba vzít v úvahu, že výše inkasa je ovlivněna jednorázovými

nepravidelnými platbami a nelze tedy předpokládat stabilizovaný průběh výběru daně. Mírný pokles inkasa byl u daně z příjmů fyzických osob způsoben nižším odvodem daně u daňových subjektů podnikajících v oblasti peněžních služeb, který je způsoben především nižší srážkou daně z vyplacených úroků díky všeobecnému snižování úrokových sazeb. Negativně se na výběru daně projevilo i snížení objemu peněžních prostředků právnických osob určených k vyplácení podílů na zisku a dividend (některé daňové subjekty výplatu podílů na zisku soustředily již do 4. čtvrtletí roku 2003 nebo podíly na zisku v roce 2004 vůbec nevyplácely).

V případě daně vybírané srážkou z příjmů právnických osob pokles inkasa dosáhl objemu 7 937 mil. Kč a byl ovlivněn především legislativní změnou § 36 odst. 6 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, podle níž s účinností od 1. 1. 2004 nedochází k zdaňování úrokových výnosů srážkovou daní, a dále osvobozením od zdanění příjmů podléhajících zvláštní sazbě daně za podmínek stanovených v § 19 zákona o daních z příjmů, navazujícím na provedenou harmonizaci právní úpravy v České republice s právem Evropské unie.

Vývoj inkasa na dani z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby v letech 2000 až 2004 ukazuje **Tabulka č. 5**.

Tabulka č. 5 (v mil.Kč)

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Daňové inkaso	16 146	18 045	16 755	20 625	12 098	58,66	-8 527
Předepsáno	16 042	17 987	16 495	20 438	12 331	60,33	-8 107
Výtěžnost (%)	100,6	100,3	101,7	100,9	98,1	-	-
Z inkasa daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby tvoří							
Daň příjmů FO	8 891	7 249	6 702	7 172	6 582	91,77	-590
Daň příjmů PO	7 255	10 796	10 053	13 453	5 516	41,00	-7 937

e) **Daň silniční**

V roce 2004 došlo k mírnému snížení inkasa u daně silniční o 206 mil. Kč (tato daň není příjmem státního rozpočtu, ale státního fondu dopravní infrastruktury). Na snížení výše daňové povinnosti silniční daně, jakož i jejího inkasa, měly vliv především přijaté legislativní změny. Novelou zákona č. 16/1993 Sb., o dani silniční, která byla provedena zákonem č. 102/2004 Sb., došlo ke změně v ust. § 2 odst. 1 tohoto zákona, kdy předmětem daně již nejsou vozidla určená k podnikání, ale pouze vozidla používaná k podnikatelské činnosti. Silniční dani tedy podléhají vozidla pouze v těch kalendářních měsících, kdy byla skutečně používána k podnikatelské nebo samostatné výdělečné činnosti, a to bez ohledu na to, zda se jedná o vozidla zahrnutá do obchodního majetku či nikoliv. Na poklesu inkasa silniční daně se projevilo také snížení sazby daně u vozidel splňujících limity EURO 2 a EURO 3 a to za kvalitu motoru úrovně EURO 2 z 25% na 60%, při úrovni motoru EURO 3 a vyšší z 50% na 66% a dále i snížení daně u vozidel s celkovou hmotností 12 t a větší u daňových subjektů neprovozujících silniční nákladní dopravu pro cizí až o 100%. Na snížení inkasa má dále vliv i fakt, že daňové subjekty vyřazují staré nákladní automobily a nahrazují je novými, které splňují limity úrovně EURO 2 a vyšší. Daňové subjekty dále ve větší míře využívají možnosti prominutí daně silniční dle pokynu Ministerstva financí D-241.

Přehled o vývoji inkasa na dani silniční (FÚ) od roku 2000 poskytuje **Tabulka č. 6**.

Tabulka č. 6

(v mil.Kč)

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Daňové inkaso FÚ	5 551	5 250	5 480	5 708	5 502	96,39	-206
Předepsáno FÚ	5 654	5 301	5 414	5 863	5 539	94,47	-324
Výtěžnost (%)	98,2	99,0	101,2	97,4	99,3	-	-

f) Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je z hlediska příjmů rozpočtů jednou ze stěžejních daní, neboť se na daňových příjmech státního rozpočtu podílí zhruba jednou třetinou. Celkové inkaso daně z přidané hodnoty vybrané v roce 2004 činí 184 320 mil. Kč.

Z **Tabulky č. 7** je zřejmá změna trendu ve vývoji inkasa DPH na účtech vedených finančními úřady a představuje nárůst za rok 2004 ve výši 118 369 mil. Kč oproti roku 2003. Jedná se o přesun intrakomunitárních plnění do správy finančních úřadů. Tento trend se v roce 2005 bude dále prohlubovat a inkaso DPH se plně přesune na účty vedené u finančních úřadů.

Tabulka č. 7

(v mil. Kč)

Vývoj inkasa DPH finanční úřady v letech 2000 až 2004							
Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Předepsáno	138 876	145 737	153 244	154 503	274 633	177,8	120 130
Daň. inkaso	133 138	142 810	150 121	155 180	271 219	174,8	116 039
Výtěžnost (%)	95,9	98,0	98,0	100,0	98,8	-	-
Nadměrný odpočet	-196 669	-224 925	-219 001	-231 390	-229 070	0,99	2 320
CELKEM	-63 532	-82 114	-68 880	-76 210	42 149	-	118 359

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Celkové inkaso DPH za rok 2004 oproti roku 2003 vzrostlo o 19 466 mil. Kč. Tento nárůst inkasa je bezesporu důsledkem přesunu zboží a služeb ze snížené sazby do sazby základní provedený k 1. 1. 2004 a vyšším růstem HDP taženým spotřebou domácností.

Rovněž nelze ani opomenout neměřitelnou práci správců daně, kteří od zavedení nového zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, po celou dobu do konce roku 2004 soustavně vysvětlují a informují plátce daně o správné aplikaci tohoto právního předpisu.

Rovněž podotýkáme, že vykázaný rozdíl mezi přiznanou a vyměřenou daňovou povinností za rok 2003 i 2004 není věrným obrazem činnosti finančních úřadů v této oblasti, neboť je zkreslován právě snížením vlastní daňové povinnosti, na počátku řetězce plátců, kteří se snaží získat neoprávněně nadměrné odpočty.

Správce daně se svou činností na inkasu podílí přímo, což lze vyjádřit např. vyšší doměrku z kontroly nebo rozdílným vyměřením (viz **Tabulka č. 8**), ale také nepřímo, neboť i provedené šetření, u kterého nebyl bezprostředně vyjádřen dopad na inkaso státního rozpočtu, plní preventivní charakter u daňového subjektu, což má za následek správně přiznávanou daňovou povinnost, která se projevuje vyšším než očekávaným inkasem DPH.

Vzhledem k principům fungování DPH není nutné posuzovat dílčí výsledky plnění

rozpočtu za jednotlivá finanční ředitelství.

Tabulka č. 8 (v mil. Kč)

Daň přiznaná a vyměřená	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Rozdíl mezi přiznanou a vyměřen. daní	667	*-782	-	-1 449
Vyměřeno dle dodateč. daň. přiznání	320	2 262	706,3	1 941
Dodatečně vyměřeno z kontroly	1 246	1 559	125,1	314
CELKEM dodatečně vyměřeno	1 566	3 039	136,1	**806

* Vykazovaná záporná hodnota rozdílného vyměření je způsobena snížením vlastní daňové povinnosti v jednom případě o 1 616 926 039,- Kč. Skutečným vyměřeným rozdílem za rok 2004 je pak 834 mil. Kč čemuž odpovídá index 04/03 ve výši 125,2%.

** Po promítnutí skutečného rozdílu vyměření představuje rozdíl 04-03 celkového dodatečného vyměření 3 089 mil. Kč s indexem 208,5%.

g) Daň z nemovitostí

V roce 2004 došlo k nárůstu daňové povinnosti na 4 864 mil. Kč., což je o 23 mil. Kč více než v roce 2003. To odpovídá dlouhodobému trendu vývoje daně z nemovitostí, rozdíl však není výrazný a je zřejmě především výsledkem pokračující kontrolní a vyhledávací činnosti územních finančních orgánů.

Přehled vývoje inkasa daně z nemovitostí od roku 2000 poskytuje **Tabulka č. 9**.

Poměr výše inkasa daně z nemovitostí za jednotlivá finanční ředitelství přibližně odpovídá situaci v předchozích zdaňovacích obdobích. Relativně nízký výnos daně z nemovitostí nacházejících se na území hlavního města Prahy i nadále potvrzuje skutečnost, že stávající způsob stanovení daně z nemovitostí dostatečně nezohledňuje atraktivitu a strategickou polohu lokality, v níž je nemovitost umístěna.

Tabulka č. 9 (v mil.Kč)

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Daňové inkaso	4 469	4 535	4 576	4 840	4 948	102,2	108
Předepsáno	4 475	4 604	4 640	4 841	4 864	100,4	23
Výtěžnost (%)	99,8	98,5	98,6	99,9	101,7	-	-

h) Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí

Celkový výnos těchto majetkových daní dosáhl v roce 2004 částku 10,4 mld. Kč. Ve srovnání se skutečností roku 2003 vzrostlo daňové inkaso celkem o 1 606 mil. Kč, z toho u daně z převodu nemovitostí o 1 436 mil. Kč, u daně darovací o 170 mil. Kč. Výnos daně dědické se oproti roku 2003 nezměnil.

Výnos daně z převodu nemovitostí představuje tradičně a tedy i v období roku 2004 v objemu celkových příjmů těchto majetkových daní dlouhodobě nejvýznamnější podíl na úrovni 91%.

Zákonem č. 420/2003 Sb., kterým se změnil zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické,

dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, došlo s účinností od 1. 1. 2004 ke změně systému vyměrování a placení daně z převodu nemovitostí, ale zároveň i ke snížení sazby této daně z 5% na 3% daně.

Je zřejmé, že změna způsobu správy daně z převodu nemovitostí v roce 2004, tj. povinnost poplatníků uhradit daň ve lhůtě pro podání daňového přiznání, zvýšení inkasa této daně již do jisté míry ovlivnila.

Vývoj inkasa daně darovací vykázal oproti roku 2003 opětovný mírný nárůst výnosu o cca 200 mil. Kč na úroveň cca 0,8 mld. Kč. Inkaso daně dědické nadále, tak jako v minulém roce, stagnuje na úrovni 100 mil. Kč vzhledem k platné právní úpravě (úplné osvobození příbuzných v řadě přímé a manželů od této daně zavedené poslanceckou novelou zákona počínaje srpnem roku 1998).

Tabulka č. 10 (v mil.Kč)

Daň dědická							
Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Daňové inkaso	122	112	86	100	100	100,0	0
Předepsáno	124	113	86	98	100	102,0	2
Výtěžnost (%)	98,4	99,1	100,0	102,0	100,0	-	-

Tabulka č. 11 (v mil.Kč)

Daň darovací							
Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Daňové inkaso	413	475	601	648	818	126,2	170
Předepsáno	453	453	566	-113	752	-665,5	865
Výtěžnost (%)	91,2	104,9	106,2	-573,5	108,7	-	-

Tabulka č. 12 (v mil.Kč)

Daň z převodu nemovitostí							
Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Daňové inkaso	5 439	5 834	7 171	8 025	9 461	117,9	1 436
Předepsáno	6 260	6 171	7 324	8 010	8 790	109,7	780
Výtěžnost (%)	86,9	94,5	97,9	100,2	107,6	-	-

2. DAŇOVÉ NEDOPLATKY

a) Vývoj daňových nedoplatků

Celkový objem daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány v České republice k 31. prosinci 2004 dosáhl **103,4 mld. Kč**, z toho na daních **nové daňové soustavy** platné od 1. ledna 1993 (dále jen „nové daně“) činil **97,8 mld. Kč** (tj. **94,6%** k celkovému objemu nedoplatků) a na daních **staré daňové soustavy** platné do 31. prosince 1992 (dále jen „staré daně“) **5,6 mld. Kč** (tj. **5,4%** k celkovému objemu daňových nedoplatků). V porovnání s rokem 2003 vzrostla celková kumulovaná výše

daňových nedoplatků z 99,8 na 103,4 mld. Kč, tj. o 3,6 mld. Kč (u nových daní se zvýšila o 4,3 mld. Kč, u starých daní se snížila o 0,7 mld. Kč).

Vývoj daňových nedoplatků v roce 2004 lze z dlouhodobého pohledu hodnotit jako stabilizovaný, i když oproti roku 2003 se nepodařilo pokračovat v dalším poklesu daňových nedoplatků. Stabilizovaný vývoj daňových nedoplatků je vyústěním klesajícího tempa meziročního růstu daňových nedoplatků za období let 1997 až 2004.

Vývoj výše nedoplatků evidovaných územními finančními orgány v letech 2000 až 2004, ukazuje následující **Tabulka č. 13**.

Největší objem splatných daňových nedoplatků je evidován finančními úřady v působnosti Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu (28,1 mld. Kč, tj. 27,2% z celkového objemu daňových nedoplatků, evidovaných územními finančními orgány v České republice), Finančního ředitelství v Brně (20,4 mld. Kč, tj. 19,7%) a Finančního ředitelství v Ústí nad Labem (17,3 mld. Kč, tj. 16,7%). Naopak nejnižší objem vykazují dlouhodobě finanční úřady v působnosti Finančního ředitelství v Českých Budějovicích (3,6 mld. Kč) a Finančního ředitelství v Hradci Králové (6,0 mld. Kč).

Tabulka č. 13		(v mld. Kč)								
Druh příjmu	Vývoj výše nedoplatků evidovaných územními finančními orgány									
	2000	Index (%) 00/99	2001	Index (%) 01/00	2002	Index (%) 02/01	2003	Index (%) 03/02	2004	Index (%) 04/03
Staré daně	7,8	51,3%	6,9	87,4%	6,6	96,6%	6,3	95,0%	5,6	88,8%
Nové daně	91,3	110,5%	92,6	101,4%	97,1	104,9%	93,5	96,2%	97,8	104,6%
CELKEM	99,1	101,3%	99,4	100,3%	103,7	104,3%	99,8	96,2%	103,4	103,6%

Meziroční pokles daňových nedoplatků byl zaznamenán u Finančního ředitelství v Praze, Finančního ředitelství v Hradci Králové a Finančního ředitelství v Plzni. K nárůstu daňových nedoplatků došlo zejména u Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu a Finančního ředitelství v Ústí nad Labem.

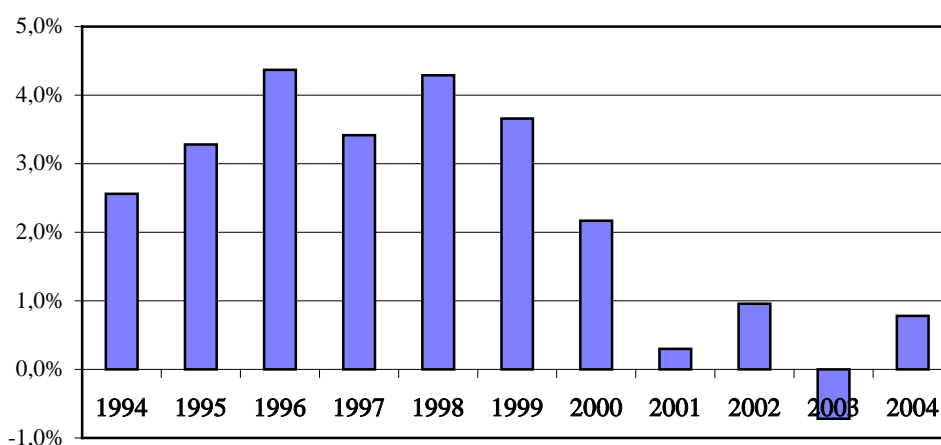
Analýza daňových nedoplatků ukazuje rozdílnost dynamiky jejich vývoje podle jednotlivých druhů příjmů, a to zejména u daní nové daňové soustavy, které se člení na daně přímé a nepřímé. Údaje za rok 2004 dokládají, že větší objem daňových nedoplatků nových daní je vykazován u přímých daní. Jejich výše dosáhla 54,9 mld. Kč, což je 53,1% z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány v České republice. V porovnání s vývojem v roce 2003 vzrostl jejich objem o 1,1 mld. Kč. Nejvyšší suma nedoplatků této skupiny daní je evidována na daních z příjmů. Jejich výše dosáhla za rok 2004 částku 39,0 mld. Kč. U ostatních přímých daní (majetkové daně, daň silniční a ostatní příjmy, odvody a poplatky) dosáhl objem daňových nedoplatků za rok 2004 částku 15,9 mld. Kč, což je zhruba o 0,4 mld. Kč více než v minulém roce.

U nepřímých daní dosáhl objem daňových nedoplatků, evidovaných územními finančními orgány, za rok 2004 42,9 mld. Kč a proti minulému roku zde byl zaznamenán růst o 1,3 mld. Kč. Hlavní skupinu zde tvoří nedoplatky na dani z přidané hodnoty, jejichž hodnota dosáhla 38,9 mld. Kč. Pozitivní vývoj byl zaznamenán u spotřebních daní, kde meziroční objem daňových nedoplatků v evidenci územních finančních orgánů klesl z 4,2 mld. Kč na cca 4 mld. Kč za rok 2004.

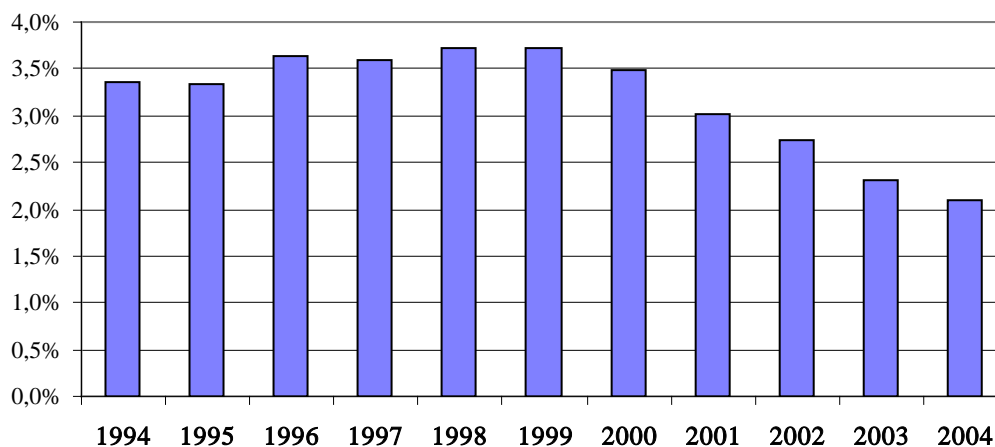
Trendy ve vývoji daňových nedoplatků ukazuje následující **Graf č. 1**, z kterého je za poslední období patrný pozitivní trend vývoje relativní váhy daňových nedoplatků.

Za posledních pět let se výše daňových nedoplatků v působnosti ÚFO ustálila na hranici cca sta miliard korun. Od roku 2000 se snížil podíl meziročního přírůstku daňových nedoplatků na celkovém objemu daní vybraných v příslušném roce z 3,7% v roce 1999 na 0,3% v roce 2001 a 1,0% v roce 2002. V roce 2002 došlo k mírnému nárůstu tohoto podílu z důvodu nedoplatků u firem postižených povodněmi. V roce 2003 se podařilo snížit výši daňových nedoplatků v působnosti ÚFO o cca 3,6 mld. Kč na 93,5 mld. Kč, v důsledku čehož došlo poprvé v historii české daňové správy k meziročnímu poklesu daňových nedoplatků k ročnímu inkasu daní o 0,7%. V roce 2004 činil podíl meziročního přírůstku daňových nedoplatků na celkovém objemu vybraných daní 0,8%.

Graf č. 1:
Podíl meziročního přírůstku daňových nedoplatků na ročním inkasu daní

Graf č. 2:
Podíl daňových nedoplatků na kumulativním inkasu daní

Tabulka č. 14

(v mil. Kč)

Druh příjmu	Kumulativní objem daňových nedoplatků				
	2000	2001	2002	2003	2004
Daň z přidané hodnoty	36 974	37 610	38 736	37 428	38 876
Daně spotřební	7 728	4 976	4 955	4 175	4 003
Daň z příjmů právnických osob	18 655	19 668	21 231	18 322	19 246
Daň z příjmů vybíraná srážkou - § 36	316	361	378	333	371
Daň silniční	701	773	874	929	999
Daň dědická	12	12	13	12	11
Daň darovací	1 106	1 088	1 056	304	323
Daň z převodu nemovitostí	4 565	4 860	5 074	5 070	5 015
Ost. příjmy, odvody, pokuty a popl.	6 496	6 978	6 667	7 917	8 351
Daň z obrátu	1 497	1 332	1 087	896	828
Odvod ze zisku	1 042	805	747	684	670
Odvod z objemu mezd	1 730	1 563	991	884	877
Důchodová daň	1 535	1 454	1 246	483	381
Daň z objemu mezd	234	181	123	55	48
Ostatní zrušené daně do rozp. rep.	532		1 318	2 257	2 060
Daň z příjmů fyz. osob - podnikat.	8 425	9 893	11 592	12 333	13 987
Daň z příjmů fyz. osob ze záv. čin.	5 221	5 218	5 323	5 428	5 387
Daň z nemovitostí	1 074	1 150	1 216	1 221	1 194
Daň z příjmů obyvatelstva	706	651	660	618	451
Ostatní zrušené daně do míst. rozp.	567	867	449	413	272
CELKEM	99 116	99 439	103 736	99 762	103 351
MEZIROČNÍ PŘÍRŮSTEK	1 262	323	4 297	-3 974	3 591

b) Vymáhání daňových nedoplatků

Oblast zajištění daní a pohledávek na daních a příslušenství daní

Vývoj na úseku zajištění daní a pohledávek na daních a příslušenství daní zajišťovacím příkazem a uplatněním zástavního práva dokumentují údaje v **Tabulce č. 15**.

Tabulka č. 15						
Zákon č. 337/1992 Sb.		2000	2001	2002	2003	2004
Ukazatel						
Zajištění dle § 71						
	počet rozhodnutí	411	343	295	249	120
	částka (v mil. Kč)	909	1 243	762	664	282
Zástavní právo dle § 72						
	počet rozhodnutí	15 231	8 951	9 391	7 221	9 894
	částka (v mil. Kč)	12 795	9 814	7 702	5 735	6 953
Údaje jsou uvedeny souhrnně za daně staré daňové soustavy platné do 31. 12. 1992 a nové daňové soustavy platné od 1. 1. 1993.						

U zajištění daně podle § 71 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění

pozdějších předpisů (dále jen „zákon o správě daně a poplatků“), došlo v porovnání s minulým rokem k dalšímu poklesu uplatnění tohoto institutu. Počet případů vydaných zajišťovacích příkazů poklesl o 129 případů a objem zajištění úhrady nesplacené nebo dosud nestanovené daně se snížil o **382 mil. Kč**. Za poslední tři roky poklesl objem zajištění úhrady nesplacené nebo dosud nestanovené daně celkem o 961 mil. Kč. Rovněž v uplatňování institutu zajištění daňových pohledávek zástavním právem podle § 72 zákona o správě daní a poplatků došlo v posledních letech k poklesu, nejvýrazněji v roce 2001 a v roce 2003. V roce 2004 byl zaznamenán mírný nárůst jak v počtu případů vydaných rozhodnutí, tak i v objemu zajištění daňových pohledávek zástavním právem. Ve srovnání s minulým rokem se počet vydaných rozhodnutí o zřízení zástavního práva zvýšil v roce 2004 o **2 673 případy** a v uvedeném období vzrostl i objem daňových pohledávek zajištěných zástavním právem, celkem o **1 218 mil. Kč**. Trend vývoje v zajištění daňových pohledávek zástavním právem v období let 2001 až 2004 ukazují následující údaje vyjadřující meziroční srovnání s předchozím rokem - v roce 2001 se jejich objem snížil o **2 981 mil. Kč** (index 2001/2002 = 0,767), v roce 2002 o **2 112 mil. Kč** (index 2002/2001 = 0,785) a v roce 2003 o **1 967 mil. Kč** (index 2003/2002 = 0,744). V roce 2004 byl pokles zastaven, avšak dosažený počet vydaných rozhodnutí a i objem daňových pohledávek zajištěných zástavním právem byl stále podstatně nižší než tomu bylo v roce 2000 a v předchozích letech.

Stejně jako v minulém roce bylo řízení o zajištění úhrady nesplacené nebo dosud nestanovené daně ztěžováno uplatněním většího počtu podaných odvolání proti vydaným zajišťovacím příkazům. Poměrně často se musí správci daní zabývat případy, kdy po vydání zajišťovacího příkazu nebyla daňovým subjektem uhrazena jistina dobrovolně a je nutno přistoupit k řízení o vymáhání neuhrazené platební povinnosti (tzv. zajišťovací exekuce) postupem podle § 73 zákona o správě daní a poplatků. Některé územní finanční orgány namítají, že zákon o správě daní a poplatků dosud dostatečně neupravuje postup správce daně v případech, kdy dojde v průběhu zajišťovací exekuce k vyměření daně, přičemž ani vyměřená daňová povinnost nebyla v době její splatnosti uhrazena dobrovolně. V těchto případech je pak nutné, aby správce daně přistoupil k vymáhání daňového nedoplatku v rámci tzv. uhrazovací exekuce. Stávající právní úprava v zákoně o správě daní a poplatků tento procesní postup upravuje pouze obecně a při přechodu ze zajišťovací do uhrazovací exekuce musí správce daně vycházet jak ze změny exekučního titulu, tak i ze změny rozsahu exekuce a vztahu účinnosti zajišťovacího příkazu a vykonatelnosti příslušného rozhodnutí o vyměření daně. Uvedená problematika byla z hlediska objasnění metodického postupu správce daně v daném případě opakovaně předmětem porad ministerstva financí s metodiky finančních ředitelství i seminářů vedených s pracovníky finančních úřadů.

Na rozsah uplatnění institutu zástavního práva podle § 72 zákona o správě daní a poplatků dopadá negativně nepřímá novela zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, provedená s účinností od 1. 1. 2001 zákonem č. 367/2000 Sb. Na straně finančních úřadů došlo v důsledku této úpravy k výraznějšímu oslabení jejich procesního postavení v pozici zástavního věřitele. Oproti dřívější úpravě institutu zákonného zástavního práva je zásadní změna v tom, že vznik zástavního práva k zajištění daňové pohledávky a jejího příslušenství je podmíněn nabytím právní moci rozhodnutí o zřízení zástavního práva vydaného správcem daně a nikoliv, jako tomu bylo dříve, již dnem doručení rozhodnutí, kterým bylo daňovému subjektu uloženo peněžité plnění či dnem splatnosti zálohy na daň. Proti rozhodnutím finančních úřadů o vzniku zástavního práva mohou daňoví dlužníci podat ve lhůtě třiceti dnů ode dne, jež následuje po jeho doručení, odvolání. Této lhůty využívají dlužníci v mnoha případech k provedení úkonů, směřujících ke změně vlastnických práv, a to zejména k nemovitostem, které jsou předmětem zástavy (např. zatížením zástavy dlouhodobým pronájmem, věcným břemenem, realizací prodeje

s cílem zmaření následné daňové exekuce). Podání odpůrcí žaloby u soudu podle § 42a občanského zákoníku je rovněž velmi málo účinné, neboť soudy tyto případy vyřizují zdlouhavě a obvykle s menší úspěšností. Takto je správce daně značně znevýhodněn oproti např. soudu, který zástavní právo k nemovitosti nařizuje výkonem rozhodnutí, které je pak účinné prakticky ode dne podání návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva. Stejně tak se finanční úřady dostávají do nepříznivého postavení při zapsání pořadí uplatněných zástavních práv, neboť většina majetku, který lze postihnout zástavním právem (nemovitosti, dopravní prostředky, pohledávky apod.), je již zastavena ve prospěch bank, právnických nebo fyzických osob, které si svoji pozici zajišťují smluvním zástavním právem již při zahájení obchodních styků apod. Řešení spatřují územní finanční orgány v přehodnocení stávající právní úpravy institutu zástavního práva v tom smyslu, aby účinky vzniku zástavního práva zřízeného na základě rozhodnutí správce daně mohly nastat již dnem jeho doručení, popř. navrhují vrátit se k původní úpravě daňového zákonného zástavního práva.

Oblast vymáhání daňových nedoplatků na daních a příslušenství daní

Rozbor vymáhání daňových nedoplatků se vztahuje na činnost územních finančních orgánů v procesním postavení správce daně podle § 1 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZSDP“). Podle ustanovení § 62 ZSDP zajišťují územní finanční orgány evidenci daňových a platebních povinností, jejich úhrad nebo zániků a z toho vyplývajících daňových přeplatků a nedoplatků.

Hodnocení efektivnosti vymáhání daňových nedoplatků z titulu neuhrazených povinností za rok 2004 a za předchozí roky vychází z údajů zpracovaných územními finančními orgány v rámci automatizovaného daňového informačního systému (dále jen „ADIS“), s využitím úlohy ADIS „DAD exe – Obecná správa daní – vymáhání“, která umožňuje zajistit automatizované zpracování statistických údajů na úrovni finančních úřadů, jejich přenos na Ministerstvo financí a zpracování souhrnných statistických přehledů podle vybraných ukazatelů z oblasti vymáhání daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány v České republice.

Agregované údaje, které umožňují z dlouhodobějšího pohledu (období let 2000 až 2004) posoudit vývoj objemu vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány, jsou uvedeny v **Tabulce č. 16**.

Údaje v tabulce ukazují, že v období let 2000 až 2004 se každoročně zvyšoval objem daňových nedoplatků **ve vymáhání**. Nejvyšší dynamiky meziročního růstu vymáhaných daňových nedoplatků bylo dosaženo v roce 2000 (o **7,7 mld. Kč**) a v roce 2004 (o **10,2 mld. Kč**). Naopak k jeho zpomalení došlo zejména v roce 2002, kdy objem vymáhaných daňových nedoplatků vzrostl oproti předchozímu roku o 2,3 mld. Kč. K 31. 12. 2004 vymáhaly územní finanční orgány téměř **64,4 mld. Kč** daňových nedoplatků (tj. 62,3% z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány). Meziročně vzrostl tento objem o **10,2 mld. Kč**. Vyšší aktivita finančních úřadů při vymáhání daňových nedoplatků je patrná z porovnání podílu vymáhaných pohledávek k celkovému objemu evidovaných daňových nedoplatků v posledních letech (v roce 2001 činil 46,5%, v roce 2002 46,7%, v roce 2003 54,3% a v roce 2004 již dosáhl 62,3%).

Celková částka **vymožených** daňových nedoplatků za rok 2004 se v porovnání s předchozím rokem mírně zvýšila o 113 mil. Kč a dosáhla skoro **4,1 mld. Kč**. Nicméně dynamika meziročního růstu vymožených daňových nedoplatků a stejně tak i podíl vymožených nedoplatků k celkovému objemu vymáhaných daňových nedoplatků vykazují v tomto případě podstatně nižší hodnoty (v roce 2002 činil tento podíl 7,9%, v roce 2003 se snížil na 7,3% a v roce 2004 poklesl na 6,3%). Dosahované objemy vymožených daňových nedoplatků

v posledních letech ukazují, že i přes vynaložené úsilí při zajišťování výkonu správy daní v této oblasti, jak při výkonu daňových exekucí prováděných finančními úřady, tak při uplatňování těchto pohledávek u soudů, soudních exekutorů nebo v řízeních o konkursu a vyrovnání se územním finančním orgánům nedaří dosáhnout dlouhodoběji výraznějšího zvýšení objemu vymožených daňových nedoplatků. Na straně územních finančních orgánů lze rezervy hledat především v poměrně vysokém objemu daňových nedoplatků, které byly sice předány k vymáhání, avšak z různých příčin u nich nedošlo ve sledovaném období k zahájení vymáhání.

Tabulka č. 16^{*)}

Rok	Nedoplatky vymáhané		Nedoplatky vymožené	
	Počet případů	Částka (mld. Kč)	Počet případů	Částka (mld. Kč)
2000	138 919	40,860	96 365	4,482
2001	195 548	46,219	134 622	6,716
2002	223 015	48,489	169 054	3,827
2003 ^{**)}	1 234 535	54,164	349 375	3,960
2004 ^{**)}	1 434 436	64,385	376 258	4,073

^{*)} Údaje jsou uvedeny sumárně za daně staré daňové soustavy platné do 31. 12. 1992 a nové daňové soustavy platné od 1. 1. 1993;

^{**)} Vyšší počet případů (údaje za rok 2003 a 2004) je ovlivněn změnou metodiky jejich vykazování v souvislosti se zavedením nového plně automatizovaného systému zpracování dat v oblasti vymáhání. u evidovaných daňových nedoplatků ve vymáhání je počet případů dán počtem neuhrazených POV (předpisných a odpisných vět) k poslednímu dni sledovaného období, resp. u evidovaných vymožených daňových nedoplatků počtem POV, na kterých došlo v období od 1. 1. 2003 do 31. 12. 2003 a ve stejném období roku 2004 k úhradě

Podrobnější přehled o daňových nedoplatcích ve vymáhání a o daňových nedoplatcích vymožených evidovaných za daňovou správu České republiky k 31. 12. 2004, v členění podle jednotlivých druhů příjmů, i v členění za daně a příslušenství daní, ukazuje sestava uvedená v **Tabulce č. 17**

Rozhodující objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků je evidován na daních **nové daňové soustavy** platné od 1. 1. 1993 (k 31. 12. 2004 vymáháno **61 904 mil. Kč**, tj. **96,1%** z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání; v roce 2004 vymoženo **4 044 mil. Kč**, tj. **99,3%** z celkové sumy vymožených daňových nedoplatků ve sledovaném období). Objem vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků na daních **staré daňové soustavy** platné do 31. 12. 1992 vykazuje výrazně nižší hodnoty (k 31. 12. 2004 vymáháno **2 482 mil. Kč**, tj. **3,8%** z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání; v roce 2004 vymoženo **28,6 mil. Kč**, tj. **0,7%** z celkové sumy vymožených daňových nedoplatků ve sledovaném období). U daní „staré“ daňové soustavy je tento stav více méně srovnatelný s dlouhodobým trendem jejich postupného poklesu, který je zejména v posledních letech ovlivněn vyšším odpisováním nedoplatků pro nedobytnost ve smyslu ustanovení § 66 ZSDP. Značně malý podíl vymožených daňových nedoplatků na daních „staré“ daňové soustavy potvrzuje nízkou efektivitu jejich vymáhání v roce 2004, stejně jako tomu bylo v uplynulých letech. Tento stav je ovlivněn i tím, že poměrně velká část těchto daňových nedoplatků je nedobytná nebo je dobytná jen zčásti.

Tabulka č. 17 (k 31. 12. 2004)

Druh příjmu	Daňové nedoplatky			
	ve vymáhání ke sledovanému dni		vymožené od počátku roku do sledovaného dne	
	Počet případů	Částka (v tis.Kč)	Počet případů	Částka (v tis.Kč)
Daň z přidané hodnoty	403 933	26 354 230	71 957	1 900 329
Daň	221 655	18 741 220	44 386	1 683 767
Příslušenství	182 278	7 613 010	27 571	216 562
Daně spotřební	2 958	2 970 711	386	35 448
Daň	1 665	1 984 705	279	34 559
Příslušenství	1 293	986 006	107	889
Daň z příjmů PO	28 136	11 590 679	4 671	342 255
Daň	14 755	7 974 717	2 935	285 270
Příslušenství	13 381	3 615 961	1 736	56 985
Daň z příjmů FO–pod. př.	136 349	9 255 164	52 230	543 048
Daň	69 325	6 765 141	30 510	423 796
Příslušenství	67 024	2 490 023	21 720	119 252
Daň z příjmů FO-záv. čin.	202 060	3 084 700	41 834	310 081
Daň	164 897	1 811 500	34 868	230 950
Příslušenství	37 163	1 273 201	6 966	79 131
Daň z příjmů zvl. saz. § 36	26 684	166 756	3 533	7 320
Daň	21 464	114 869	2 834	4 993
Příslušenství	5 220	51 887	699	2 326
Daň z nemovitostí	142 074	692 899	54 502	101 618
Daň	105 371	500 627	42 744	90 362
Příslušenství	36 703	192 272	11 758	11 256
Daň děd., dar. a z přev. nem.	61 195	3 477 147	31 983	511 561
Daň	33 561	2 731 910	19 241	459 009
Příslušenství	27 634	745 236	12 742	52 552
Daň silniční	114 701	713 913	33 304	117 670
Daň	67 091	442 163	17 061	89 683
Příslušenství	47 610	271 750	16 243	27 986
Ostat. příj., odvody a popl.	307 138	3 597 441	80 357	174 955
Daň	303 724	2 510 820	80 042	165 938
Příslušenství	3 414	1 086 622	315	9 017
Celkem daně platné od 1. 1. 1993	1 425 228	61 903 641	374 757	4 044 284
Daň	1 003 508	43 577 673	274 900	3 468 329
Příslušenství	421 720	18 325 968	99 857	575 955
Daně platné do 31. 12. 1992	9 208	2 481 634	1 501	28 630
Daň	4 783	1 664 823	828	20 134
Příslušenství	4 425	816 811	673	8 496
CELKEM daně	1 434 436	64 385 275	376 258	4 072 914
Daň	1 008 291	45 242 496	275 728	3 488 462
Příslušenství	426 145	19 142 779	100 530	584 452

Největší objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků evidovaných na daních „nové“ daňové soustavy je vykazován u **daně z přidané hodnoty** (k 31. 12. 2004 vymáháno **26 354 mil. Kč**, tj. **40,9%** z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání; v roce 2004 vymoženo **1 900 mil. Kč**, tj. **46,6%** z celkové sumy daňových nedoplatků vymožených ve sledovaném období). Vyšší objem daňových nedoplatků ve vymáhání byl k 31. 12. 2004 evidován i u **daní z příjmů**. V souhrnu činila jejich výše **24 097 mil. Kč**, tj. **37,4%** z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání. Za rok 2004 bylo u těchto daní vymoženo **860,4 mil. Kč** daňových nedoplatků, tj. **21,1%** z celkové sumy daňových nedoplatků vymožených ve sledovaném období. Relativně vyšší objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků (i z hlediska vztahu k výši daňových nedoplatků evidovaných na těchto daních, která činila v roce 2004 částku 5 349 mil. Kč) je evidován u **daně dědické, darovací a z převodu nemovitostí**. Na těchto daních bylo k 31. 12. 2004 vymáháno **3 447 mil. Kč**, tj. **5,4%** z celkové sumy daňových nedoplatků ve vymáhání a za rok 2004 vymoženo **512 mil. Kč**, tj. **12,5%**. Nejméně příznivý stav je u **spotřebních daní**, kde bylo k 31. 12. 2004 vymáháno **2 971 mil. Kč** daňových nedoplatků, tj. **4,6%** z celkové sumy daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány ve vymáhání. U těchto daní byl zaznamenán rovněž nízký objem vymožených daňových nedoplatků. Za rok 2004 činil **35,4 mil. Kč**, tj. pouze **0,8%** z celkové výše vymožených daňových nedoplatků za sledované období.

Z celkového objemu daňových nedoplatků ve vymáhání jich bylo k 31. 12. 2004 evidováno na daních **45 242 mil. Kč**, tj. **70,3%**. Na příslušenství daní jich bylo evidováno **19 143 mil. Kč**, tj. **29,7%** (dle § 58 ZSDP se příslušenstvím daní rozumí penále, zvýšení daně, náklady daňového řízení, úroky a pokuty uložené podle ZSDP nebo jiného daňového zákona).

Údaje ve shora uvedené **Tabulce č. 17** (zejména při porovnání vztahu výše nedoplatků ve vymáhání k počtu případů), ale i dřívější analýzy ukazují, že územní finanční orgány jsou dlouhodoběji úspěšnější při vymáhání nedoplatků, jejichž výše se pohybuje spíše v řádu do 1 mil. Kč. Nedoplatky, jejichž výše se pohybuje v řádu 10 mil. Kč a výše, jsou buď z větší části nedobytné nebo jsou vymahatelné pouze částečně. Podle analýz stavu nedobytných daňových nedoplatků, provedených v letošním i minulém roce ministerstvem financí za aktivní účasti územních finančních orgánů, představuje kvalifikovaný odhad nedobytných daňových nedoplatků částku cca ve výši **62 mld. Kč**, tj. **60,2%** z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány k 31. 12. 2004. Na daních „staré“ daňové soustavy je jich nedobytných téměř 90%. Z hlediska právních příčin nedobytnosti se rozhodující objem nedobytných daňových nedoplatků (**18,3 mld. Kč**, tj. **17,8%** z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných za rok 2004) vztahuje k důvodu **zániku daňového subjektu** bez právního nástupce a ručitele a k důvodu **nemajetnosti** daňového dlužníka a následné nemožnosti postižení majetku daňovou exekucí, soudním výkonem rozhodnutí nebo přihlášením pohledávky do řízení o konkursu a vyrovnání.

3. DAŇOVÉ SUBJEKTY

Počtem daňových subjektů se v tomto případě rozumí počet tzv. osobních daňových účtů (ODÚ), které vede příslušný správce daně každému poplatníkovi nebo plátcovi daně, a to samostatně pro jednotlivé druhy příjmů (daní). To znamená, že jeden poplatník nebo plátcové daně může mít několik ODÚ podle toho, kolik druhů daňových přiznání, hlášení, případně jiných podkladů nezbytných pro stanovení daně je povinen ve sledovaném období podat.

Tabulka č. 19 porovnává počty daňových subjektů v letech 2000 až 2004 v členění podle jednotlivých daní.

Tabulka č. 18

Počet	2000	2001	2002	2003	2004
Daňových subjektů	8 008 019	8 618 948	8 990 594	9 379 667	9 694 512
Zaměstnanců ÚFO	14 676	15 656	15 707	15 681	15 560
Daňových subjektů na zaměstnance	546	551	572	598	623

Tabulka č. 19

Druh příjmu	Počet daňových subjektů					Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
	2000	2001	2002	2003	2004		
Daň z přidané hodnoty	421 619	432 282	433 837	434 882	446 340	103	11 458
Daně spotřební	6 643	4 824	4 858	4 642	1 457	31	-3 185
Daň z příjmů PO	280 399	305 517	321 487	340 818	359 178	105	18 360
Daň z příjmů FO podávajících příznání	2 514 470	2 685 938	2 877 730	3 054 220	3 202 921	105	148 701
Daň z příjmů FO -závislá činnost	527 441	555 015	577 916	603 736	628 467	104	24 731
Daň z příjmů -zvláštní sazba (§ 36)	365 158	387 657	409 328	435 248	458 006	105	22 758
Daň z nemovitostí	2 557 765	2 884 033	2 954 761	3 047 547	3 122 608	102	75 061
Daň dědická, darovací a z přev. nemovitostí.	465 741	442 190	439 852	445 078	424 158	95	-20 920
Daň silniční	868 783	921 492	970 825	1 013 496	1 051 377	104	37 881
CELKEM	8 008 019	8 618 948	8 990 594	9 379 667	9 694 512	103	314 845

4. INTEGRACE INFORMACÍ A VYHLEDÁVACÍ ČINNOST, MÍSTNÍ ŠETŘENÍ, VYTÝKACÍ ŘÍZENÍ, DAŇOVÁ KONTROLA A PODNĚTY PŘEDANÉ ORGÁNŮM ČINNÝM V TRESTNÍM ŘÍZENÍ

a) Integrace informací a vyhledávací činnost

Vyhledávací činnost je součástí správy daní a řídí se ustanoveními § 2 a § 36 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a předpisů, ve znění pozdějších předpisů. Do roku 2003 nebyla vyhledávací činnost samostatně metodicky řízena. V období let 2003 a zejména 2004 však dochází v rámci snahy o zefektivnění správy daní o specializaci vybraných zaměstnanců na všech finančních ředitelstvích a některých finančních úřadech. Požadavek na specializaci vyhledávací činnosti a s tím spojené metodické řízení a koordinace činnosti vyplynul z realizace plnění úkolů daňové politiky Ministerstva financí, zaměřených do oblasti zefektivnění a zkvalitnění výběru daní.

Dodatkem č. 1 k rozhodnutí č. 4/2003 ministra financí ze dne 29. dubna 2004 byla dočasná působnost samostatného oddělení 406 – Integrace informací, které tuto činnost

zastřešuje, změněna na dobu neurčitou. Oddělení je koordinační a metodické místo s celorepublikovou působností pro řízení vyhledávací činnosti v územních finančních orgánech a pro spolupráci s orgány činnými v trestním řízení (OČTR). Tuto změnu si vyžádala potřeba usměrňování spolupráce s nově vzniklými specializovanými policejními složkami určenými ministrem vnitra (Útvaru pro odhalování nelegálních výnosů a daňové kriminality – pracovně: finanční policie a Útvaru pro odhalování korupce a finanční kriminality), vůči kterým je prolomena zákonná mlčenlivost v ustanovení § 24 odst. 5 písm. f) zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhledávání a analýza regionálních i celostátních skutkově a právně komplikovaných ekonomických a právních vazeb ve věcech zamezení daňových úniků je širokospektrální proces, založený na získávání, vyhodnocování a analýze informací, které se promítají do časově a věcně řízeného taktického postupu v jednotlivých řízeních (daňovém a trestním), za úzké spolupráce a součinnosti jednotlivých správců daní (daňové a celní správy) a orgánů činných v trestním řízení.

Při vyhledávací činnosti a to v úrovni jak celostátní, tak i regionální se využívají sdělení a oznámení, přijatá či postoupená z jiných oddělení FR a FÚ, ale i od jiných státních orgánů, kterými jsou zejména Policie ČR, Celní správa, Živnostenské úřady, Úřady práce, soudy, apod. a dále od fyzických a právnických osob. Tyto jsou následně doplněny údaji získanými vyhledávací činností z dostupných databází.

Dopad výsledků a zjištění učiněných v rámci vyhledávací činnosti nelze přesně číselně vyhodnotit, neboť tyto se promítají až do konkrétních výsledků jednotlivých daňových řízení s konkrétním daňovým subjektem. Pozitivní dopad je patrný zejména do způsobu vedení navazujících řízení užším zaměřením a zkrácením řízení, zlepšením spolupráce jak mezi jednotlivými správci daně a jejich odděleními, tak i spolupracujícími státními orgány, zejména orgány činnými v trestním řízení. Nezanedbatelným, i když přímo číselně neohodnotitelným přínosem jsou i výsledky v oblasti prevence. Výsledky jsou pak zřejmější ve dvou oblastech a to ve snížení počtu daňových kontrol bez doměrku a nárůstu částky doměřené daně.

b) Místní šetření

Místní šetření, jako jeden z procesních úkonů v daňovém řízení, je upraveno ustanovením § 15 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Místní šetření je správce daně oprávněn provádět v souvislosti s daňovým řízením jak u subjektu daně, tak i u jiných osob. Místní šetření jsou na finančních úřadech prováděna pracovníky všech oddělení finančních úřadů, v největší míře pracovníky kontrolních oddělení.

V roce 2004 provedly finanční úřady 112 194 místní šetření. V tomto údaji je každé místní šetření započteno jen jednou, i kdyby se případně týkalo více kontrolovaných roků. Z **Tabulky č. 20** vyplývá, že největší počet místních šetření byl proveden za účelem ověření nároku na nadměrný odpočet daně z přidané hodnoty. Přehled o počtu uskutečněných místních šetření v roce 2004 poskytuje **Tabulka č. 20**

Tabulka č. 20

Druh příjmu	Počet místních šetření		Doměřeno z místních šetření 2004 (v Kč)
	2003	2004	
Daň z přidané hodnoty	56 041	57 282	1 068 772 290
Daně spotřební	4 702	793	56 825 422
Daň z příjmů PO	10 525	9 237	129 433 204
Daň z příjmů FO - podáv. přízn.	24 813	24 594	30 283 561
Daň z příjmů FO - záv. činnost	4 933	4 801	43 983 666
Daň z příjmů - zvl. sazba (§36)	718	690	1 891 898
Daň z nemovitostí	5 796	6 520	1 055 951
Daň dědická darovací a z přev. nem.	4 631	5 092	4 236 447
Daň silniční	3 291	3 185	641 850
CELKEM	115 450	112 194	1 337 124 289

c) Vytýkací řízení

Vytýkací řízení je upraveno v § 43 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Vytýkacím řízením se odstraňují pochybnosti správce daně o správnosti, úplnosti, pravdivosti a průkaznosti údajů uvedených v daňovém přiznání. Jedná se o stěžejní úkon správce daně před samotným vyměřením daňové povinnosti. **Tabulka č 21** ukazuje výsledky vytýkacích řízení v roce 2004 .

Tabulka č. 21

Daň	Počet ukončených	Počet ukončených s rozdílem	Změna v důsledku vytýkacího řízení (v tis.Kč)		
			Daňové povinnosti	Nadměrného odpočtu	Ztráty
z přidané hodnoty	44 959	14 860	634 686	-994 079	0
z příjmů PO	7 528	1 477	119 209	0	-601 599
z příjmů FO	34 964	9 536	132 091	0	-90 152
CELKEM	87 451	25 873	885 986	-994 079	-691 751

d) Daňová kontrola

Daňová kontrola je vymezena ustanovením § 16 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů. Při daňové kontrole pracovník správce daně zjišťuje nebo prověřuje daňový základ nebo jiné okolnosti rozhodné pro správné stanovení daně u daňového subjektu.

V roce 2004 ukončily finanční úřady **119 428** daňových kontrol. V tomto údaji se za jednu kontrolu považuje kontrola jedné daně za jeden rok. Na základě provedených daňových kontrol bylo na daních doměřeno celkem **5 403 mil. Kč**. Číselné údaje dokládají, že oproti minulému období se zvýšila efektivita provádění daňových kontrol. Celková částka doměřených daní se v roce 2004 ve srovnání s rokem 2003 **zvýšila o 490 mil. Kč**.

Mezi výsledky kontrolní činnosti je třeba dále uvést, že ztráta vykázaná u daně

z příjmů právnických osob a daně z příjmů fyzických osob byla v roce 2004 snížena celkem o **5 426 mil. Kč**. Přehled o počtu a výsledcích daňových kontrol za rok 2004 ukazuje následující **Tabulka č. 22**:

Tabulka č. 22

Druh příjmu	Počet kontrol		Doměřeno z kontrol 2004 (v Kč)
	2003	2004	
Daň z přidané hodnoty	25 972	23 568	1 456 848 601
Daně spotřební	1 105	451	205 645 140
Daň z příjmů PO	15 318	14 154	2 299 487 008
Daň z příjmů FO-podáv. příznání	30 460	27 686	1 146 925 926
Daň z příjmů FO-závislá činnost	21 380	20 203	242 810 811
Daň z příjmů zvl. sazba (§ 36)	7 590	6 310	20 162 011
Daň z nemovitostí	9 152	8 893	12 988 625
Daň dědická darovací a z přev. nemovitostí	20	38	26 000
Daň silniční	20 559	18 125	17 722 827
CELKEM	131 556	119 428	5 402 616 949

Daňová kontrola se zaměřuje zejména na významné plátce a poplatníky, na daňové subjekty, u nichž nebyla dosud provedena kontrola a na daňové subjekty, u nichž je možno podle poznatků správce daně předpokládat možnost daňových úniků. Správci daně v roce 2004 věnovali pozornost zejména přípravě na daňovou kontrolu, včetně analytické činnosti a systémovému výběru daňových subjektů ke kontrole.

Obdobně jako v předcházejících letech se vyskytují faktory, které negativně ovlivňují efektivitu kontrolní činnosti. Jedním z nich je neúměrné a úmyslné prodlužování doby trvání daňové kontroly ze strany daňových subjektů a zejména jejich zástupců z řad daňových poradců, a to z různých důvodů (např. zahraniční služební cesty, přebírání písemností v poslední den úložní lhůty, nemoc, dovolená, opakované žádosti o prodloužení lhůty pro splnění požadované povinnosti a opakované podávání námitek). Ukončení daňové kontroly komplikují případy, kdy se daňové subjekty snaží na poslední chvíli zvrátit výsledek daňové kontroly. V této souvislosti žádají lhůtu pro vyjádření ke skutečnostem zjištěným ve zprávě o daňové kontrole a zpravidla navrhuji provedení nových doplňujících důkazních prostředků. Proces daňové kontroly nepříznivě ovlivňují časté změny v právních předpisech, a to jak v oblasti daňové, tak v oblasti nedaňové.

Zhodnocení činnosti oddělení specializovaných daňových kontrol

Činnost oddělení specializovaných daňových kontrol byla v roce 2004 zaměřena převážně na provádění daňových kontrol u ekonomicky a personálně propojených subjektů a dále u velkých daňových subjektů. Celkem bylo doměřeno **1 085 mil. Kč**.

e) Podněty předané orgánům činným v trestním řízení

Většina podnětů předávaných orgánům činným v trestním řízení se týká trestného činu zkrácení nebo neodvedení daně. Jde o podněty, které se týkají např. neodvádění sražených záloh daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků, falšování daňových dokladů, neoprávněného uplatňování nadměrných odpočtů DPH odvozoovaných

od fiktivních hospodářských operací, vystavování daňových dokladů neplátcem DPH apod.

Z údajů uvedených v **Tabulce č. 23** je i v roce 2004 patrná meziroční stagnace počtu případů a pokles částky.

Tabulka č. 23

Ohledně:	Počet případů předaných od počátku roku do konce téhož roku		Částka (v mil. Kč)	
	2003	2004	2003	2004
trestného činu zkrácení daně	1 383	1 312	2 485	1 558
jiného trestného činu	255	185	82	46
CELKEM	1 638	1 497	2 567	1 604

5. DAŇOVÉ ÚLEVY

a) **Posečkání daně a povolení splátek**

Základní přehled o objemu předpisných a odpisných vět, kterými se evidují posečkání daně a placení daně ve splátkách, za rok 2004 poskytuje následující **Tabulka č. 24**.

Tabulka č. 24

(v mil. Kč)

Přehled posečkané daně a povolených splátek za rok 2004		
Druh příjmu	CELKEM posečkáno	*z toho v min. letech
Daň z přidané hodnoty	6 755,1	3 148,5
Daň spotřební	472,3	78,7
Daň z příjmů právnických osob	4 651,6	859,0
Daň z příjmů srážkou § 36	61,6	14,7
Daň silniční	60,2	17,2
Daň dědická	9,8	1,4
Daň darovací	269,0	86,3
Daň z převodu nemovitostí	1 275,7	474,0
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	2 318,0	669,5
Daň z příjmů fyz. osob-záv. činnost	344,6	107,5
Daň z nemovitostí	83,3	29,3
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	11 591,6	2 719,1
CELKEM NOVÉ DANĚ	27 892,9	8 205,3
Daň z příjmů obyvatelstva	33,7	28,8
Ostatní zrušené daně	194,3	187,8
CELKEM STARÉ DANĚ	228,0	216,6
CELKEM	28 120,9	8 421,9

* objem daně posečkané k 31. 12. předchozího roku

b) **Příslušenství daně**

Příslušenstvím daně se rozumí penále, zvýšení daně, náklady daňového řízení, úroky

a pokuty. Z toho nejvýznamnější složku představuje penále. Penále je dlužník povinen zaplatit, nezaplatil-li splatnou částku daně nejpozději v den její splatnosti. Pokuty správce daně zpravidla ukládá za porušení povinnosti nepeněžité povahy. Zvýšení daně může správce daně uložit za pozdě podané daňové přiznání. Úrok se ukládá za dobu posečkání s placením. Ostatní příslušenství daně tvoří především exekuční náklady.

Tabulka č. 25 udává celkový objem předepsaného příslušenství daně za rok 2004. Nejvyšší položku představuje penále z prodlení při placení daní, které činilo celkem 13 541,1 mil. Kč.

Tabulka č. 25

(v mil. Kč)

Přehled předepsaného příslušenství daně za rok 2004						
Druh příjmu	CELKEM	Exekuční náklady	Pokuty	Zvýšení daně	Úrok	Penále
Daň z přidané hodnoty	3 485,0	0,0	0,1	13,06	153	3 318,8
Daň spotřební	96,2	0,0	0,0	-3,37	1	98,4
Daň z příjmů právnických osob	2 383,6	0,0	0,0	1,80	14	2 368,3
Daň z příjmů srážkou § 36	49,3	0,0	0,0	0,00	0	49,2
Daň silniční	220,0	0,0	0,0	4,47	0	215,3
Daň dědická	1,8	0,0	0,0	0,27	0	1,5
Daň darovací	18,5	0,0	0,0	1,87	0	16,2
Daň z převodu nemovitostí	450,8	0,0	0,0	34,86	6	410,0
Daň z příjmů fyz. osob z přiznání	1 827,3	0,0	0,0	6,00	11	1 810,5
Daň z příjmů fyz. osob-záv. činnost	614,3	0,0	0,0	0,0	1,3	613,0
Daň z nemovitostí	84,8	0,0	0,0	1,9	0,5	82,4
Ostat. příjmy. odvody a poplatky	4 643,2	114,6	13,4	0,0	30,9	4 484,3
CELKEM NOVÉ DANĚ	13 874,8	114,6	13,5	60,8	218,1	13 467,8
Daň z příjmů obyvatelstva	25,5	0,0	0,0	-0,10	0	25,5
Ostatní zrušené daně	47,8	0,0	0,0	0,12	0	47,7
CELKEM STARÉ DANĚ	73,3	0,0	0,0	0,03	0	73,2
CELKEM	13 948,2	114,6	13,5	60,84	218	13 541,1

Podle údajů uvedených v **Tabulce č. 26** bylo za rok 2004 evidováno prominutí příslušenství daně v celkové výši cca 4 862,8 mil. Kč. To představuje zhruba 34,8% z příslušenství daně předepsaného za stejné období. Prominutí se týká převážně příslušenství daně předepsané v minulých letech.

Tabulka č. 26

(v mil. Kč)

Druh příjmu	Prominuté příslušenství daně (za r. 2004)
Daň z přidané hodnoty	561,8
Daň spotřební	12,7
Daň z příjmů právnických osob	304,6
Daň z příjmů srážkou § 36	15,6
Daň silniční	14,8
Daň dědická	0,3
Daň darovací	3,9
Daň z převodu nemovitostí	37,7
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	227,9
Daň z příjmů fyz. osob-záv. činnost	54,3
Daň z nemovitostí	7,4
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	3 607,7
CELKEM NOVÉ DANĚ	4 848,6
Daň z příjmů obyvatelstva	5,5
Ostatní zrušené daně	8,7
CELKEM STARÉ DANĚ	14,2
CELKEM	4 862,8

c) Prominutí daně

Daň je oprávněno prominout pouze Ministerstvo financí (výjimku mají majetkové daně), a to pouze z důvodu nesrovnalostí vyplývajících z uplatňování daňových zákonů. Na rozdíl od příslušenství daně, které lze prominout také z důvodu tvrdosti zákona. Na daních staré daňové soustavy bylo za rok 2004 evidováno prominutí daně celkem za 2,3 mil. Kč. Na nových daních bylo za stejné období evidováno prominutí daně celkem za 6 341,6 mil. Kč. Podrobné údaje o výši evidovaného prominutí daně podle jednotlivých druhů daní poskytuje **Tabulka č. 27.**

6. OPRAVNÉ PROSTŘEDKY

V roce 2004 došlo ke snížení částky v Kč u odvolání proti platebním výměrům podaných a nevyřízených v minulém roce. Celkový počet podaných odvolání proti platebním výměrům vydaných správcem daně v roce 2004 v porovnání s údaji předcházejícího roku mírně poklesl, za současného mírného zvýšení částky. Uvedené údaje dokumentuje **Tabulka č. 28.**

Způsob vyřízení odvolání proti platebním výměrům v roce 2004 u finančních úřadů, a to podle jednotlivých daní, je uveden v **Tabulce č. 29 .**

Vybrané ukazatele z oblasti soudního řízení ve věcech žalob proti rozhodnutím územních finančních orgánů jsou prezentovány v **Tabulce č. 30.**

Tabulka č. 27

(v mil. Kč)

Druh příjmu	Prominutá daň (za r. 2004)
Daň z přidané hodnoty	139,7
Daň spotřební	3,21
Daň z příjmů právnických osob	5,7
Daň z příjmů srážkou § 36	0,0
Daň silniční	0,5
Daň dědická	0,1
Daň darovací	3,5
Daň z převodu nemovitostí	29,4
Daň z příjmů fyz. osob z přiznání	1,4
Daň z příjmů fyz. osob-záv. činnost	33,4
Daň z nemovitostí	0,2
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	6 124,7
CELKEM NOVÉ DANĚ	6 341,6
Daň z příjmů obyvatelstva	0,9
Ostatní zrušené daně	1,4
CELKEM STARÉ DANĚ	2,3
CELKEM	6 343,9

Tabulka č. 28

Druh příjmu	Odvolání proti platebním výměrům podaná			
	v minulém roce a nevyřízená k 1. 1.		ve sledovaném období (2004)	
	Počet	Částka (v tis. Kč)	Počet	Částka (v tis. Kč)
Daň z přidané hodnoty	1 064	355 746	6 779	1 148 883
Daně spotřební	38	1 004 625	161	336 315
Daň z příjmů PO	253	514 521	1 121	1 849 213
Daň z příjmů FO-podáv. přízn.	568	241 471	2 384	1 103 144
Daň z příjmů FO-závislá činnost	114	11 704	518	100 800
Daň z příjmů-zvláštní sazba (§ 36)	8	1 053	82	4 699
Daň z nemovitostí	68	2 410	403	20 583
Daň dědická, darovací a z přev. nem.	281	82 436	1 576	186 876
Daň silniční	42	342	371	6 157
CELKEM	2 436	2 214 308	13 395	4 756 670

Tabulka č. 29

Druh příjmu	Způsob vyřízení u finančních úřadů					
	vyhověno ¹⁾		zamítnuto ²⁾		postoupeno FŘ	
	Počet	Částka (v tis. Kč)	Počet	Částka (v tis. Kč)	Počet	Částka (v tis. Kč)
Daň z přidané hodnoty	2 995	68 827	818	257 303	2 782	747 482
Daně spotřební	2	8	2	118	169	334 319
Daň z příjmů PO	223	50 596	142	134 857	759	1 075 762
Daň z příjmů FO-podáv. přízn.	698	26 701	404	79 808	1 255	933 758
Daň z příjmů FO-závislá činnost	196	27 427	103	7 910	263	68 351
Daň z příjmů – zvláštní sazba (§ 36)	48	892	10	2 028	24	3 048
Daň z nemovitostí	275	2 749	56	2 339	99	4 475
Daň dědická, darovací a z přev. nem.	585	34 498	293	43 559	663	124 019
Daň silniční	269	1 535	61	2 555	81	2 021
CELKEM	5 291	213 233	1 889	530 477	6 092	3 293 235

¹⁾ i částečně; ²⁾ § 49 odst. 2 zákona č. 337/1992 Sb..

Tabulka č. 30

Druh příjmu	Zamítnuto		Vyhověno	
	Počet	Částka (v tis. Kč)	Počet	Částka (v tis. Kč)
Daň z přidané hodnoty	267	228 347	135	166 818
Daně spotřební	35	172 232	3	73 885
Daň z příjmů PO	120	199 153	67	95 065
Daň z příjmů FO podávajících příznání	222	217 242	137	122 687
Daň z příjmů FO závislá činnost	28	10 448	20	17 286
Daň z příjmů zvl. sazba § 36	0	0	2	5 331
Daň z nemovitostí	15	64 568	14	10 564
Daň dědická, darovací, z převodu nem.	95	56 631	26	41 839
Daň silniční	1	123	1	101
Odvody za porušení rozpočtové kázně	17	150 594	7	144 842
Žaloby u Ústavního soudu	18	23 551	4	196
Ostatní	118	123 832	41	15 607
CELKEM	936	1 246 721	457	694 221

7. SANKCE

Finanční úřady ukládaly pokuty daňovým subjektům podle ustanovení § 37 a § 37a zákona o správě daní a poplatků, zejména za porušení povinností uložených rozhodnutím správce daně podle ustanovení § 39 zákona o správě daní a poplatků (nevedení evidencí uložených správcem daně), dále pokuty za porušení povinností dle ustanovení § 33 zákona o správě daní a poplatků a pokuty za porušení příslušných ustanovení zákona o dani z přidané hodnoty.

V roce 2004 finanční úřady prováděly rovněž kontroly a ukládaly sankce podle zákona č. 136/1994 Sb., o barvení a značkování některých uhlovodíkových paliv a maziv.

Blokové pokuty ukládali správci daně stánkovým prodejcům na veřejných prostranstvích (zejména za porušení povinností zajistit přístup k nabývacím dokladům na prodávané zboží, případně jejich zapůjčení). S ukládáním těchto pokut přetrvávají negativní zkušenosti, plynoucí z dosavadního charakteru legislativní úpravy stánkového prodeje.

Pokuty uložené za porušení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, jsou ukládány nejčastěji za neúplné a neprůkazné účetnictví, nerespektování povinností uložených správcem daně při vedení předepsaných účetní evidencí.

Přehled o sankcích ukládaných podle výše uvedených zákonů podává **Tabulka č. 31**.

Tabulka č. 31

Sankce uložena dle	Počet případů		Částka (v tis. Kč)	
	2003	2004	2003	2004
zák. č. 337/1992 Sb., pokuty podle § 37	3 545	2 836	17 152	12 213
zák. č. 337/1992 Sb., § 37a blok. řízení	874	821	906	831
zák. č. 563/1991 Sb. o účet. -fyz. osobám	117	196	1 427	2 389
zák. č. 563/1991 Sb. o účet. -práv. osobám	94	325	2 598	4 819
CELKEM	4 630	4 178	22 083	20 252
zák. č. 136/1994 Sb.-pokuty dle § 9	1	1	20	300
zák. č. 303/1993 Sb.-pokuty dle § 7	2	*)	8	*)
ostatní *	73	80	1 369	1 496
CELKEM	76	81	1 397	1 796

* zákon č. 303/1993 Sb. zrušen k 1. 1. 2004

Problematickou a administrativně velmi náročnou částí agendy územních finančních orgánů byly i v roce 2004 sankce (zejména pokuty) ukládané jinými správními a státními orgány, které jsou předávány finančním úřadům k vybírání a vymáhání v rámci tzv. dělené správy. Vyřizování této agendy nadále odčerpává v nemalé míře stávající kapacity specializovaných útvarů finančních úřadů, což dopadá zejména na vymáhání vlastních daňových nedoplatků. Pozdní zasílání pravomocných rozhodnutí finančním úřadům, nedostatky v identifikaci povinných subjektů a chybějící formální náležitosti rozhodnutí jsou jen některými z mnoha nedostatků, zvyšujících již tak administrativně náročnou agendu.

Nadále přetrvává stav, kdy exekuční příkazy vydané finančními úřady jsou často napadány odvoláními, kde se odvolatel z neznalosti právní úpravy dovolává zrušení pokuty u finančního úřadu, namísto u ukladatele sankce, většinou s námitkami, že pokuta nebyla uložena oprávněně. Finanční úřady nejsou kompetentní k prominutí nedaňových sankcí, uložených jinými státními orgány. Přesto dochází k podávání žádostí o prominutí pokuty přestupcem nebo k postoupení takové žádosti jiným státním orgánem. Vedení těchto řízení rovněž odčerpává disponibilní pracovní fond správců daně, který pak schází v jiných řízeních.

I v roce 2004 přetrvávaly problémy spojené s vybíráním a vymáháním blokových pokut na místě nezaplacených, uložených jinými správními orgány a předaných územním finančním orgánům k vybírání a vymáhání. Pokuty na místě nezaplacené jsou jinými správními orgány ukládány v řadě případů i nekontaktním osobám, rozhodnutí jsou neúplná nebo neobsahují základní náležitosti rozhodnutí. Nedoplatky na pokutách, ukládaných cizincům, mladistvým, nezaměstnaným apod., jsou prakticky nedobytné. Přetrvávají chyby

ve vyplňování základních náležitostí a údajů v pokutových blocích (např. adresa, identifikace osoby, podpis ukládajícího orgánu, úřední razítko se státním znakem). Tyto údaje jsou často nečitelné, nesprávně vyplňované nebo nejsou vyplněny vůbec. Vybírání a vymáhání těchto pokut ukládaných jinými správními orgány je tak velmi ztíženo a mnohdy zmařeno.

Tabulka č. 32 uvádí počet případů nevybraných pokut za rok 2003, předaných k vymáhání územním finančním orgánům.

Tabulka č. 33 uvádí vývoj v objemu pokut uložených jinými správními orgány a převzatých k vymáhání finančními úřady. **V roce 2004 převzaly územní finanční orgány k vymáhání celkem 582 684 případy nevybraných pokut, které byly uloženy jinými správními orgány v celkové částce 962 mil. Kč.** Nárůst celkové částky pokut převzatých k vymáhání činí 8%, přičemž vymožená částka v roce 2004 je srovnatelná s minulým obdobím.

Tabulka č. 32

Ukládající orgán	Od počátku roku 2004			
	Převzato FÚ k vymáhání		Vymoženo FÚ	
	Počet případů	Částka (v mil. Kč)	Počet případů	Částka (v mil. Kč)
ČOI	745	4	967	3
IBP	539	9	507	8
ČZPI	218	2	218	3
Okresní úřady	142	2	135	2
Dopr. inspektorát	261 664	245	180 331	160
Policie ČR	250 445	233	123 130	90
Ostatní	68 921	467	82 052	344
CELKEM	582 684	962	387 340	610

Tabulka č. 33

Rok	Převzato FÚ k vymáhání		Vymoženo FÚ	
	Počet případů	Částka (v mil. Kč)	Počet případů	Částka (v mil. Kč)
2000	551 474	901	426 774	703
2001	516 328	659	439 801	585
2002	527 574	554	415 509	473
2003	591 186	887	427 935	625
2004	582 684	962	387 340	610
CELKEM	2 769 246	3 963	2 097 359	2 996

III. OSTATNÍ AGENDY

1. PLATBY A VRATKY DANÍ A POPLATKŮ

Výběr daní a poplatků a převod výnosu daní oprávněným příjemcům je jednou ze základních činností daňové správy. Dle zákona č. 531/1990 Sb. o územních finančních

orgánech, ve znění pozdějších předpisů, územní finanční orgány mimo jiné:

- vykonávají správu daní, odvodů a záloh na tyto příjmy, včetně jejich příslušenství, správních poplatků jimi vyměřovaných a vybíraných,
- spravují dotace,
- vybírají a vymáhají odvody, poplatky, úhrady, úplaty, pokuty a penále, včetně nákladů řízení, které jsou uloženy jinými orgány státní správy a které jsou příjmem státního rozpočtu České republiky, rozpočtů územních samosprávných celků a státních fondů České republiky.

Pro realizaci výše uvedených činností územních finančních orgánů je pro jednotlivé finanční úřady otevřeno až 146 bankovních účtů různého typu, na které daňoví dlužníci platí různé druhy platebních povinností nebo ze kterých jsou daňovým subjektům zasílány vratitelné přeplatky nebo realizovány převody prostředků oprávněným příjemcům.

Tabulka č. 34 udává za roky 2000 až 2004 údaje o celkovém objemu plateb došlých na účty FÚ, což jsou úhrady různých druhů povinností, a celkovém objemu plateb odesílaných z účtů FÚ, což jsou většinou vratky daňovým subjektům nebo převody prostředků oprávněným příjemcům. Tabulka ukazuje každoroční nárůst objemu prostředků v absolutní hodnotě, kdy v roce 2004 již celkový souhrn došlých a odesílaných plateb překročil hodnotu 1 bilionu Kč za Českou republiku.

Tabulka č. 35 uvádí za roky 2000 až 2004 údaje o pohybu meziročních indexů, kdy je patrné, že oproti předchozím letům, kdy byl meziroční nárůst relativně stabilní, došlo v roce 2004 k výraznějšímu meziročnímu nárůstu o 11,5%.

Tabulka č. 34 (v mil.Kč)

Rok/platby	2000	2001	2002	2003	2004	Rozdíl 04-03
Na účty FÚ	420 554	501 587	555 304	597 986	702 504	104 518
Z účtů FÚ	358 841	337 943	344 507	369 178	376 292	7 114
Celkem	779 396	839 531	899 811	967 164	1 078 796	111 632

Tabulka č. 35 (v mil.Kč)

Index/platby	Index (%) 01/00	Index (%) 02/01	Index (%) 03/02	Index (%) 04/03
Na účty FÚ	119,3	110,7	107,7	117,5
Z účtů FÚ	94,2	101,9	107,2	101,9
Celkem	107,7	107,2	107,5	111,5

2. REALIZACE PŘEVODŮ OPRÁVNĚNÝM PŘÍJEMCŮM

Na základě zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů i na základě jiných speciálních zákonů, zejména ve vztahu k ochraně životního prostředí, provádějí FÚ převod výnosu některých typů vybraných daní do rozpočtu obcí, krajů a státních fondů. FÚ převádějí příslušným příjemcům (státní rozpočet, státní fondy, Národní fond) i výnosy některých typů odvodů za porušení rozpočtové kázně dle zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve znění pozdějších předpisů.

Z hlediska převodu výnosu daní lze rozdělit převáděné daně na daně sdílené se státním rozpočtem (DPH, daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daň z příjmů fyzických osob vybíraných srážkou) a daně,

jejichž výnos je zcela příjmem jiného příjemce, kterým je převáděn (např. daň z nemovitostí, odvody a poplatky na ochranu životního prostředí, porušení rozpočtové kázně s prostředky státních fondů nebo Národního fondu).

Tabulka č. 36 podává údaje o objemu prostředků převedených finančními úřady různým typům příjemců za roky 2000 až 2004. Z přehledu je patrný meziroční nárůst celkového objemu.

Objem prostředků převedených v roce 2004 místním rozpočtům a fondům dle příjemce ukazuje **Tabulka č. 37**. Z tabulky je identifikovatelné vnitřní rozdělení objemu převáděných prostředků podle typu jednotlivých příjemců. Příjemci největšího objemu prostředků jsou obce a to zejména jako příjemci podílu na výnosu daní.

Tabulka č. 36 (v mil.Kč)

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	Index (%) 04/03	Rozdíl 04-03
Celkem	84 953	77 620	97 559	104 974	114 659	109,2	9 685

Tabulka č. 37 (v mil.Kč)

Příjemce	Převod z výnosů daní	Převod sankcí – ochrana živ. prostředí	Převod odvodů za porušení rozpočtové kázně	Celkem
Obce	99 497	14	-	99 638
Kraje	12 994	487	-	13 481
SFŽP	-	1 496	29	1 525
Ostatní státní fondy	-	-	11	11
Národní fond	-	-	4	4
Celkem	112 491	2 124	44	114 659

3. CENOVÁ KONTROLA

Ve sledovaném období ukončili pracovníci oddělení cenové kontroly finančních ředitelství celkem **751 kontrolních akcí a šetření**.

Ve správním řízení bylo za porušení cenových předpisů vydáno **318 rozhodnutí o uložení pokuty**, v celkové částce **42 721,3 tis. Kč**. Jedno rozhodnutí bylo vydáno podle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole za neposkytnutí součinnosti a ve 4 případech bylo předmětem rozhodnutí zastavení řízení. Proti rozhodnutím bylo podáno 36 odvolání, ve 26 případech byly pokuty zrušeny nebo sníženy, celkem o 4 532,6 tis. Kč a v 6 případech bylo odvolacím orgánem prvoinstanční rozhodnutí potvrzeno. U 10 podaných odvolání nebylo do konce roku správní řízení ukončeno. Celková částka pravomocně uložených pokut činí 27 926 tis. Kč.

V roce 2004 byl výkon cenové kontroly zaměřen na ověření dodržování způsobů regulace cen stanovených zákonem o cenách, zejména maximálních cen ve zdravotnictví, pozemků nesloužících k podnikání, minimálních cen zemědělských produktů, věcně usměrňovaných cen vody pitné a odváděné, výrobků a výkonů ve zdravotnictví a zdravotní péče, veřejné vnitrostátní pravidelné autobusové dopravy, sběru, přepravy, třídění a odstraňování komunálního odpadu, povinných technických prohlídek silničních vozidel, výkonů stanic měření emisí apod. I přes absenci právní úpravy v oblasti bydlení bylo řešeno 73 stížností občanů, vesměs na vyúčtování cen služeb, z toho 68 bylo hodnoceno jako

neoprávněné právě z důvodu neexistence právního předpisu.

V mimořádném rozsahu byly prováděny kontroly dodržování minimálních cen zemědělských produktů, tj. mléka kravského syrového, cukru a cukrové řepy, na základě podání Agrární komory ČR a dalších sdružení a skupin zastupujících zemědělce, adresovaných přímo panu místopředsedovi vlády a ministrovi financí v závěru roku 2003. Celkem bylo provedeno 108 kontrol a vydáno 28 rozhodnutí o pokutě, ve výši 11 356,4 tis. Kč. Výsledky kontrol však avizované uplatňování nižších než minimálních cen v rozsahu podání nepotvrdily.

Jako každoročně byla značná část kontrolní kapacity zaměřena na kontroly maximálních a věcně usměřovaných cen ve zdravotnictví. Bylo ukončeno 210 kontrol, zejména výrobců, dovozců, distributorů, prodejců léčiv a zdravotnických prostředků, ale i u poskytovatelů služeb, včetně lázeňských. Porušení cenových předpisů bylo prokázáno u 161 kontrolovaných subjektů a ve správním řízení byly uloženy pokuty ve výši 17 469,5 tis. Kč, což svědčí o trvalé potřebě kontroly na tomto citlivém úseku.

Nově, v rámci společné organizace trhu s mlékem a mléčnými výrobky a podpory Evropského společenství pro poskytování mléka a některých mléčných výrobků žákům ve školách, byly provedeny kontroly dodržování těchto maximálních cen. Výsledkem 82 kontrolních akcí bylo zjištění, že maximální ceny jsou dodržovány. Poznatky z této akce však svědčí o neadekvátní pracnosti spojené s dodržováním vyžadované evidence a celkové manipulace s tímto dotovaným zbožím na školách.

Kontroly zneužití hospodářského postavení mohou být prováděny pouze u neregulovaných cen a u prodávajících či kupujících, kteří zaujímají na trhu výhodnější hospodářské postavení. Prokázáno pak musí být zneužití tohoto postavení. V roce 2004 bylo realizováno 12 kontrol, vesměs na základě podání. Kontroly tohoto typu jsou časově a odborně velmi náročné díky přípravné fázi, kterou je sběr informací od dalších prodávajících stejného nebo zaměnitelného zboží a jejich vyhodnocení co do postavení kontrolovaného subjektu na trhu a zjištění obvyklé ceny. Ve dvou případech bylo výhodnější hospodářské postavení prokázáno a rozhodnutím ve správním řízení uloženy pokuty ve výši 1 125 tis. Kč. Obě jsou předmětem odvolacího řízení.

Cenové kontrolní orgány provádí také mimořádná šetření vyžádaná ministerstvem. V roce 2004 to bylo například šetření správnosti údajů o hospodaření měst s bytovým fondem za rok 2002, předložených ministerstvu v 8 městech České republiky a v hlavním městě Praze u 7 městských částí šetření. Dále to bylo šetření podání Zemědělského svazu ČR, ve kterém poukazoval na zahrnutí neoprávněných nákladů a nepřiměřeného zisku do sjednaných neregulovaných cen za likvidaci kadáverů v asanačních ústavech a zneužití jejich hospodářského postavení.

Napadení pracovníků při výkonu kontroly nebylo ve sledovaném období zaznamenáno, cenovým kontrolním orgánem v Ústí n. Labem však bylo oznámeno telefonické vyhrožování. Orgánům činným v trestním řízení rovněž nebyl podán žádný podnět.

Ze stručného výčtu lze závěrem konstatovat, že výsledky kontroly zcela jednoznačně prokazují opodstatněnost její existence a nevyhnutelnost jejího dalšího působení na trhu i v zájmu ochrany spotřebitele. Potvrzují nadále nedostatečné respektování cenových předpisů ze strany podnikatelských subjektů v různých regulovaných oblastech. Vstup do Evropské unie již zaznamenal nutnost regulovat další druh zboží a dá se předpokládat, že tato tendence bude pokračovat.

V roce 2004 byla provedena změna zákona o cenách, kterou bylo vládě uloženo předkládání zprávy o cenové kontrole Poslanecké sněmovně. Ministerstvu financí tak vznikl

nový úkol a to předložit zprávu o cenové kontrole vládě České republiky, který byl splněn v prosinci. Ministerstvo však bude usilovat o změnu termínu tak, aby byla předkládána zpráva za ucelené roční období.

4. FINANČNÍ KONTROLA

Finanční ředitelství - oddělení finančních revizí – uskutečnila v roce 2004 celkem **200 finančních kontrol**, při nichž bylo zjištěno neoprávněné použití nebo zadržení peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, nebo jiných peněžních prostředků státu v celkové výši **1 878 081 tis. Kč**. V souvislosti s prováděnými veřejnosprávními kontrolami byly zjištěny také **daňové nedostatky** v objemu **76 364 tis. Kč**.

Oddělení finančních revizí FŘ zabezpečila v roce 2004 také **23 kontrol** prostředků získaných od Evropské unie - poskytnutých na zmírnění a odstranění povodňových škod **z Fondu solidarity**. Provedené kontroly odhalily neoprávněné použití prostředků ve výši 10 749 tis. Kč, zejména v důsledku záměny účelu při jejich využití.

Po ukončení veřejnosprávních kontrol a projednání závěrů se statutárními zástupci prověřovaných organizací, předkládala FŘ protokoly místně příslušným finančním úřadům jako podklad pro uložení odvodu neoprávněně použitých peněžních prostředků do státního rozpočtu (vč. penále) podle ustanovení § 44 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., a k zahájení daňového řízení ve smyslu zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů.

Poznatky získané z veřejnosprávních kontrol prováděných z úrovně FŘ jsou Centrální harmonizační jednotkou pro finanční kontrolu průběžně vyhodnocovány, slouží jako podklad pro analýzu rizik při zpracovávání zaměření kontrolní činnosti. Jsou podnětem při uplatňování změn právních předpisů a metodiky vydávané z úrovně MF. Výsledky kontrolní činnosti jsou zahrnovány v roční zprávě o finanční kontrole předkládané vládě.

5. SPRÁVA ODVODŮ ZA PORUŠENÍ ROZPOČTOVÉ KÁZNĚ

Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně je hlavní náplní pracovníků oddělení dotací na vybraných finančních úřadech. V rámci daňové kontroly pracovníci těchto oddělení prověřují, jak jednotlivé subjekty dodržují stanovené podmínky pro užití prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu či státních fondů. Poprvé v tomto roce se objevily i kontroly prostředků poskytnutých z fondů Evropské unie.

V roce 2004 zabezpečily finanční úřady **15 334** daňové kontroly či místní šetření, při kterých zkontrolovaly cca **64 mld. Kč**, vyplacených ze všech zdrojů a zpět do státního rozpočtu předepsaly téměř **12 mld. Kč** odvodů a penále. Každý finanční úřad provedl v průměru 175 daňových kontrol a předepsal k odvodu 136 mil. Kč na odvodech a penále.

O tom, že personální situace se na finančních úřadech v oblasti správy odvodů stabilizuje a nedochází k žádným větším výkyvům svědčí i to, že proti předchozím létům začíná počet kontrol stagnovat. V předchozích letech došlo k navýšení počtu správců dotací na FÚ, čímž automaticky rostl i počet kontrol. V průběhu 2 až 3 let, kdy se noví pracovníci postupně zapracovávali, rostl rovněž počet kontrol, a to téměř geometrickou řadou. V současné době, při stejném počtu pracovníků, již logicky nemůže docházet k enormnímu

růstu kontrol a finanční úřady jsou vedeny k tomu, aby maximální pozornost věnovaly kvalifikovanému posouzení porušení rozpočtové kázně.

Z celé škály dotačních titulů byla v roce 2004 největší pozornost věnována kontrole dotací či návratných finančních výpomocí, které byly subjektům poskytnuty na podporu bydlení. Finanční úřady kontrolovaly nejen stamiliónové dotace, poskytnuté obcím na podporu výstavby nájemního bydlení, ale i drobné příjemce finančních příspěvků státu na individuální bytovou výstavbu, které se pohybují pouze v řádu statisíce korun. Poměrně nelichotivě vycházejí z kontrolních závěrů obce, zejména pak ty, které byly příjemcem dotací v prvních letech existence tohoto dotačního titulu. Mnohé z nich obdržely od finančních úřadů platební výměry na odvod v plné výši dotace, a to nikoliv z důvodu formálního nedodržení některé z podmínek, ale pro závažné porušení rozpočtové kázně. V některých případech došlo z jejich strany až k popření základního smyslu dotačního titulu, tj. výstavby „nájemního“ bydlení pro sociálně slabší spoluobčany, které byly zaměněny za výstavbu luxusních bytů do osobního vlastnictví.

Tradičně velká pozornost byla věnována i zemědělským dotacím. Kontroly těchto dotací či návratných finančních výpomocí tvořily 17% z celkové kontrolní činnosti finančních úřadů. Ani v roce 2004 však nedošlo k vyřešení problémů spojených s výplatou tzv. bonifikací pro zemědělce, příjemce návratných finančních výpomocí v letech 1991-1995. Žádné z navrhovaných řešení nebylo přijatelné pro všechny zainteresované strany, což vedlo vládu k tomu, že na návrh ministra financí výplatu bonifikací v roce 2005 zastavila.

Všechny zásadní oblasti, kam kdy směřovaly státní prostředky se staly předmětem kontrolní činnosti finančních úřadů. Ty se v roce 2004 dostaly i k příjemcům prostředků z EU. První zkušenosti byly získány při kontrole prostředků EU poskytnutých na odstranění důsledků povodní z roku 2002 prostřednictvím tzv. Fondu solidarity a u zemědělských dotací poskytnutých agenturou SAPARD. Celkově byly provedeny 34 kontroly, přitom nález, tj. porušení rozpočtové kázně, byl shledán pouze ve 2 případech. Z tohoto výsledku by se dalo usuzovat (i když je to patrně předčasné), že subjekty nakládají s prostředky EU s větší obezřetností.

Celkově bylo v roce 2004 z evidovaného objemu 78 mld. Kč zkontrolováno 33 mld. Kč u cca 20 tisíc příjemců, přičemž bylo zkontrolováno 25 tis. dotačních smluv, dohod, rozhodnutí apod. Z celkového počtu 15 334 kontrol bylo 1 834, tj. 12%, provedeno na základě podnětů od poskytovatelů prostředků. Nejvíce podnětů přišlo na finanční úřady od Ministerstva práce a sociálních věcí, potažmo od jimi řízených úřadů práce. K dalším poskytovatelům, kteří sami kontrolují použití dotací a tím při odhalení porušení rozpočtové kázně dají podnět finančním úřadům, patří Ministerstvo pro místní rozvoj.

Z kontrolní činnosti finančních úřadů vyplývá, že mnohé příčiny vedoucí k porušení rozpočtové kázně, začínají již u poskytovatelů státních prostředků. Poskytovatelé porušují právní předpisy tím, že nevydávají změnová rozhodnutí, dodatky k rozhodnutím apod., ale většinou se dodatečně snaží zcela nepřijatelným způsobem situaci napravit a v originálech rozhodnutí škrtají, přepisují nebo vpisují nové parametry apod., což je v naprostém rozporu se zákonem. V mnoha případech způsobují příjemcům dotací problémy i tím, že nevhodně stanoví kritéria pro plnění stanoveného úkolu, nesprávně formulují podmínky, na žádosti o změny nereagují nebo až se značným zpožděním, po uplynutí všech termínů. K dalším problémům, potvrzenými nálezy finančních úřadů patří, že někteří poskytovatelé nevedou řádnou evidenci o tom, kdy a jaké dokumenty doručili příjemci prostředků, nemají kopie jimi vydaných rozhodnutí, nejsou schopni dohledat potřebné doklady apod.

6. STÁTNÍ DOZOR NAD LOTERIEMI A SÁZKOVÝMI HRAMI

V průběhu roku 2004 provedlo 123 pracovníků finančních úřadů, kteří vykonávají státní dozor nad loteriem a sázkovými hrami, **38 308 kontrol** zaměřených na dodržování příslušných norem zajišťujících řádné provozování loterií a sázkových her. Uložili **77 pokut v úhrnné výši 1 772 tis. Kč**, tj. o 535 tis. Kč více než v roce 2003 kdy bylo uloženo 53 pokut a o 399 tis. Kč více než v roce 2002 při 41 uložených pokutách.

Ve srovnání s rokem 2003 vzrostl počet kontrol o 7 343, tj. nárůst o 24%. Nárůst vyplývá především z vyššího počtu časově nenáročných kontrol, prováděných ve sběrnách kursových sázek (kterých je cca 4,5 tisíc) a v hernách, kde jsou umístěna technická zařízení obsluhovaná přímo sázejícími (elektromechanické rulety a kostky) se zaměřením i na kontroly zákazu hry osob mladších 18 let. U kursových sázek se zvýšil počet kontrol v roce 2004 ve srovnání s rokem 2003 o takřka 2 000. Technická zařízení obsluhovaná přímo sázejícími jsou stále se dynamicky rozvíjejícím prvkem na loterním trhu. V současnosti jsou tato zařízení povolena v cca 500 herních střediscích – hernách. Počty kontrol prováděných orgány státního dozoru jsou u těchto technických zařízení více jak dvojnásobné proti předchozímu roku. Účast mládeže do 18 let na hazardních hrách je společensky velmi závažný problém, proto zákaz hry účastníkům této věkové kategorie je jednou ze zásadních podmínek řádného provozování loterií a sázkových her a tedy i předmětem kontrol prováděných orgány státního dozoru u provozovatelů těchto sázkových her. Rozsah tohoto druhu kontrol tedy i zásadně ovlivňuje jejich výsledky (sankce, pokuty). Mají význam především preventivní.

Počty kontrol provedených orgánem státního dozoru (finančními úřady) nad jednotlivými loteriem a sázkovými hrami za rok 2004 včetně porovnání s rokem 2003 ukazuje Tabulka č. 38.

Na výrazném zvýšení počtu kontrol v roce 2004 proti roku 2003 se podílely všechny finanční úřady v působnosti příslušných finančních ředitelství, nejvíce však FŘ v Brně (nárůst o 42%).

	2003	2004	Index (%) 04/03
Loterie	203	108	0,53
Kasina	1 840	1 992	1,08
Kursově sázky	22 206	24 142	1,09
VHP	1 810	2 136	1,18
Bingo	60	48	0,80
Audiotex	24	36	1,50
Technické hry	4 822	9 846	2,04
CELKEM	30 965	38 308	1,24

IV. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

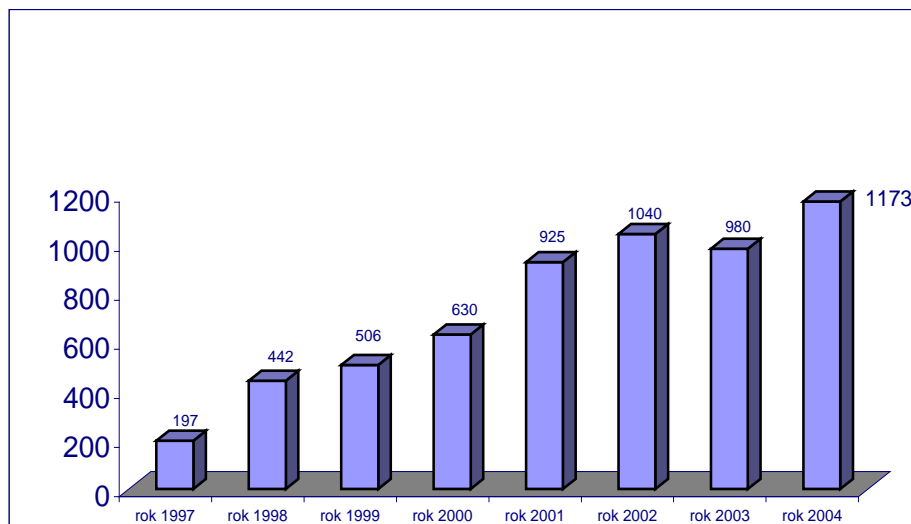
a) Mezinárodní výměna informací v oblasti přímých daní

I v roce 2004 patřila mezinárodní výměna informací k činnostem, na které byl kladen velký důraz. Tato výměna informací je permanentně prováděna v souladu se zákonem č. 253/2000 Sb., o mezinárodní pomoci při správě daní, v návaznosti na mezinárodní smlouvy o zamezení dvojímu zdanění, přičemž velký význam v tomto ohledu má členství České republiky v Evropské unii. Není pochyb o tom, že mezinárodní výměna informací nadále patří mezi základní nástroje v boji proti daňovým únikům. Z analýzy údajů za rok 2003 vyplývá, že na základě mezinárodní výměny informací byly zpochybněny obchodní transakce v celkové hodnotě za 260 milionů korun (cca 86,6 tis. EUR, 1,04 mil. USD). Rok 2003 je zde uveden správně, neboť sledované hodnoty jsou vykazovány vždy s ročním zpožděním, protože teprve v průběhu následujícího roku dojde k vyřízení většiny žádostí z předchozího období.

Česká daňová správa aktivně využívala všech tří zákonných forem výměny informací: výměny informací na dožádání, pravidelné výměny informací a poskytování informací z vlastního podnětu. Tato skutečnost se promítla v nárůstu korespondence s daňovými správami smluvních států, která se váže k mezinárodní výměně informací. Ze srovnání roku 2004 s rokem předešlým vyplývá, že celkový počet korespondence spojené s výměnou informací vzrostl z 980 podání na 1 173, což představuje nárůst 19,6% viz **Graf č. 3**.

Graf č. 3:

Četnost korespondence spojené s výměnou informací za období let 1997 - 2004

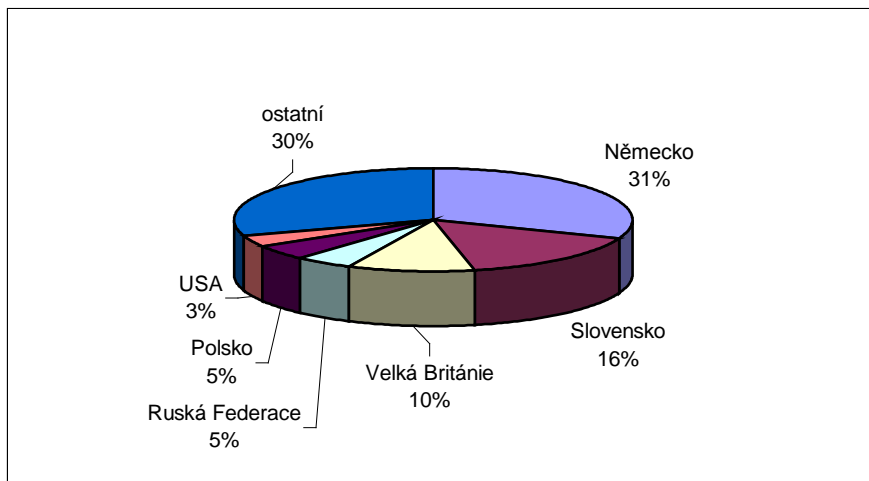

Výměna informací na dožádání

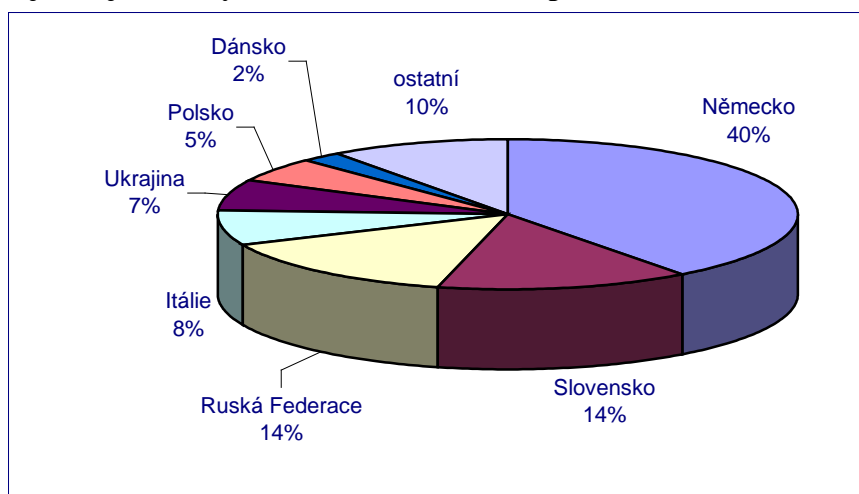
Dožádání patřila k nejčastěji užívané formě mezinárodní výměny informací. Česká daňová správa i při zvyšujícím se počtu těchto žádostí usilovala o snižování časových lhůt pro vyřizování jednotlivých písemností. Ve srovnání s rokem 2003 se počet přijatých žádostí zvýšil o 55%, což bylo způsobeno zejména vyšším počtem přijatých žádostí ze zahraničí. Žádosti přicházely zejména ze Spolkové republiky Německo, Ruské Federace, Slovenské republiky, z Itálie a Ukrajiny viz **Graf č. 5**. Počet žádostí zaslaných českou daňovou správou

do zahraničí se z pohledu meziročního srovnání ustálil na hodnotě 150 žádostí ročně. Mezi nejčastěji dotazované smluvní státy patřila Spolková republika Německo, Slovenská republika a Velká Británie viz **Graf č. 4**.

Graf č. 4:
Státy, kterým česká daňová správa zaslala žádosti nejčastěji

Graf č. 5:
Státy, které nejčastěji zasílaly žádosti české daňové správě

Poskytování informací z vlastního podnětu (spontánní)

Tato forma výměny informací byla doménou zahraničních daňových správ, které v roce 2004 zaslaly celkem 122 informací z vlastního podnětu. Ze strany české daňové správy nebyla tato forma výměny informací příliš využívána, což by se však mělo změnit v blízké budoucnosti.

Pravidelná výměna informací (automatická)

Česká daňová správa zaměřila v roce 2004 svou pozornost na zavedení pravidelné (automatické) výměny informací, jakožto na jeden ze strategických cílů. Tato forma spolupráce totiž umožňuje systematické zasílání informací o daňových povinnostech za účelem jejich ověření.

Pro zavedení tohoto způsobu výměny informací bylo nutné technicky zabezpečit sběr

dat v systému ADIS tak, aby bylo možné shromáždit informace o příjmech zahraničních poplatníků a následně tyto informace postoupit zahraničním daňovým správám k využití. To se podařilo a navíc si česká daňová správa zprovoznila softwarovou aplikaci, která umožňuje automatizovaný příjem a zpracování tohoto druhu informací ze zahraničí.

V následujícím výčtu jsou uvedeny země, které české daňové správě zaslaly v roce 2004 informace v rámci automatické výměny informací: Austrálie, Dánsko, Estonsko, Finsko, Litva, Norsko, Polsko, SRN, Ukrajina a USA. Nejvíce informací bylo získáno z USA, SRN a Austrálie. Počet informací z jednotlivých států je uveden v **Tabulce č. 39**.

Tabulka č. 39	
Státy a počet informací, které zaslaly formou pravidelné (automatické) výměny	
Stát	Počet informací
USA	2 244
Dánsko	11
Ukrajina	34
Estonsko	35
Finsko	102
Norsko	61
Polsko	96
Litva	24
SRN	440
Austrálie	310

Vedle těchto technických záležitostí byl v souvislosti s prováděním automatické výměny informací zahájen negociační proces s vybranými zeměmi, směřující k podpisu tzv. „Memoranda o spolupráci“. Memorandum o spolupráci je specifický právní nástroj vytvořený dle vzoru OECD, jímž jsou mezi smluvními státy sjednávány konkrétní podmínky sběru, zasílání a přijímání relevantních informací o příjmech jednotlivých daňových subjektů.

V roce 2004 bylo takovéto memorandum podepsáno s Austrálií, Litvou a Dánskem. Započata byla jednání s Norskem, Švédskem, Finskem, SRN, Rakouskem, Polskem, Japonskem a Kanadou.

Pravidelná (automatická) výměna informací má zároveň neméně důležitou roli v rámci EU, kdy se jednotlivé státy ve Směrnici 2003/48/ES zavazují, zabezpečit efektivní zdanění příjmů z úspor ve formě vyplácených úroků v členském státě, ve kterém má nominální vlastník (fyzická osoba) trvalé bydliště pro daňové účely. Daného cíle může být dosaženo právě prostřednictvím (automatické) výměny informací, týkající se úroků spadajících pod tuto směrnici. Členské a přistupující země proto musely přijmout a zveřejnit příslušné právní předpisy nezbytné pro implementaci Směrnice do svých jurisdikcí. Do českého zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů byla tato směrnice implementována prostřednictvím § 38fa.

V průběhu roku 2004 tedy Česká republika zahájila legislativní projednávání mezinárodních smluv s tzv. závislými územími Velké Británie a Nizozemí (Ostrov Man, Gurnsey, Jersey, Anguilla, Montserrat, Turks a Caicos, Britské Panenské Ostrovy a Kajmanské ostrovy, Nizozemské Antily a Aruba). Rovněž bylo zajištěno projednávání obdobných smluv na komunitární úrovni se Švýcarskem, Lichtenštejnskem, Monakem, San Marinem a Andorrou.

b) Mezinárodní pomoc při vymáhání finančních (daňových) pohledávek

Další oblastí, na kterou česká daňová správa kladla důraz, byla mezinárodní spolupráce při vymáhání daňových pohledávek. Státy EU si podrobná pravidla pro tuto spolupráci stanovila ve svých směrnících ještě než se Česká republika stala členem této unie. Česká republika se však chtěla do této spolupráce zapojit ihned po svém vstupu do EU. Proto bylo nutné provést několik legislativních úprav. V rámci harmonizace českého práva s právem EU byla zmíněná pravidla přejata do českého právního řádu prostřednictvím zákona č.191/2004 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek. Tento zákon upravuje postup a podmínky, za kterých orgány České republiky poskytují, požadují nebo přijímají mezinárodní pomoc při vymáhání některých finančních pohledávek na základě vzájemnosti.

Již v průběhu loňského roku se ukázalo, že ačkoliv se jednalo o zcela novou agendu, nebude se jednat o spolupráci málo využívanou. Od května roku 2004 obdrželo Ministerstvo financí celkem 21 žádostí o mezinárodní pomoc při vymáhání finančních pohledávek. Lze předpokládat, že se v následujících letech bude počet žádostí zvyšovat a rozšíří se tak možnosti vedoucí k efektivnímu zdanění příjmů zahraničních poplatníků v České republice.

Tabulka č. 40			
Přehled počtu obdržených žádostí o mezinárodní pomoc při vymáhání některých daňových pohledávek			
Přijaté žádosti:	o informace	o doručení	o vymáhání
Ze zahraničí	2	0	4
Z jednotlivých FŘ	8	2	5
Celkem	10	2	9

c) Zdaňování nadnárodních podniků, problematika převodních cen

I v roce 2004 pokračoval v oblasti zdaňování nadnárodních podniků proces zvyšování účinnosti správy daní, zvláště pak v oblasti převodních cen.

Pro daňovou veřejnost byl vydán metodický pokyn D-258 „Sdělení Ministerstva financí k uplatňování mezinárodních standardů při zdaňování transakcí mezi sdruženými podniky – převodní ceny“ (publikován ve Finančním zpravodaji č. 1/2004), a dále navazující metodický interní pokyn DS-121. Dle reakcí daňové veřejnosti a pracovníků daňové správy tyto pokyny splnily svůj účel ve smyslu sjednocení postupů v oblasti převodních cen.

Daňové správě tyto pokyny umožnily provádět efektivní daňové kontroly u nadnárodních podniků, ovšem nebylo možné spoléhat pouze na vydání těchto pokynů. Pro pracovníky územních finančních orgánů byla uspořádána celá řada metodických setkání a seminářů tak, aby daná problematika byla dostatečně známá a aby se kontrolní pracovníci mohli dostatečně připravit na tento druh daňové kontroly. Pro vybrané specialisty, tj. metodiky na daních z příjmů právnických osob, pracovníky vyhledávacích oddělení na finančních

ředitelství, pracovníky oddělení specializované kontroly, byl např. v únoru 2004 uspořádán seminář se zástupci francouzské daňové správy k problematice rizikové analýzy a kontroly zdaňování nadnárodních podniků. Především v I. pololetí roku 2004 proběhlo plošné proškolení vybraných pracovníků všech finančních úřadů. Cílem tohoto školení bylo zajištění schopnosti podchytit možné rizikové transakce v rámci běžného daňového řízení.

Praktické otázky provádění kontroly nadnárodních podniků byly předmětem pravidelných porad s metodiky finančních ředitelství, které byly obecně zaměřené na problematiku mezinárodního zdaňování v oblasti přímých daní.

Daňová správa nadnárodních podniků, včetně daňové kontroly, byla zajišťována v rámci daňového řízení u příslušných finančních úřadů dle jejich územní působnosti. Vzhledem k tomu, že byla vyvíjena snaha o postupnou koncentraci správy daní pro velké či významné daňové subjekty (vč. nadnárodních podniků), soustředila se daňová kontrola v oblasti převodních cen alespoň částečně na existující oddělení specializované kontroly. V některých případech byla kontrola převodních cen prováděna i ostatními kontrolními odděleními, ovšem za těsné spolupráce metodiků na finančních ředitelstvích a pracovníků oddělení specializované kontroly.

Pro účely sledování převodních cen a zjednodušení daňové správy nadnárodních společností byly doplňovány stávající a sestavovány nové databáze. V rámci ADIS byla spuštěna zkušební verze tzv. Registru cen obvyklých. Užitečnost této databáze, která umožňuje porovnání cen deklarovaných s cenami obvyklými, se plně ukáže v roce příštím, kdy bude možné využívat kompletní data. Česká daňová správa zvažovala nákup licence k využití celoevropské komerční databáze podniků AMADEUS. Tato databáze může být cenným nástrojem k nalezení srovnatelných nezávislých cen či cenových rozpětí.

Na konci roku 2004 byla zpracována studie týkající se tzv. dokumentace k převodním cenám. Tato dokumentace včetně zavedení „zvláštní“ povinnosti dokumentovat způsob stanovení převodních cen uplatňovaných mezi sdruženými podniky, je jedním z klíčových faktorů pro účinnou kontrolu převodních cen. To vyplývá jak ze zahraničních zkušeností, tak i z faktu, že se tato dokumentace stala hlavním bodem jednání EU Joint Transfer Pricing Fora a pracovní skupiny č. 6 Výboru pro fiskální záležitosti OECD.

V rámci meziresortní pracovní skupiny byla i nadále prosazována aplikace závazného posouzení i na ceny obvyklé (převodní ceny). Došlo by tím k zavedení předběžných cenových ujednání (APA), jak jsou za účelem zabránění vzniku zdlouhavých sporů mezi daňovými subjekty a daňovou správou doporučeny ve Směrnici OECD.

Zvláštní kapitolou je řešení sporů dohodou (čl. 25 Smluv o zamezení dvojímu zdanění) ve vztahu k převodním cenám. Tento proces bude výrazně usnadněn a urychlen poté, co vstoupí v platnost Přístupová úmluva k tzv. Arbitrážní konvenci. Arbitrážní konvence je dohodou členských států EU, která upravuje postup právě v případech sporů vznikajících při aplikaci převodních cen. Přístupová úmluva byla již schválena vládou ČR a na sklonku roku 2004 byla podepsána zástupci členských zemí EU v Bruselu. Předpokládá se, že vstoupí v platnost do dvou let od vstupu ČR do EU.

d) Mezinárodní spolupráce při správě daně z přidané hodnoty

Rok 2004 se stal rokem vstupu ČR do evropských struktur. Pro českou daňovou správu představoval realizaci činností v oblasti mezinárodní administrativní spolupráce v rámci DPH, pečlivě připravovaných již v období před vstupem kandidátských zemí do EU. Velká

pozornost byla přitom věnována zajištění podmínek pro praktickou implementaci Nařízení Rady 1798/2003/ES a s tím související zavedení systému VIES (VAT Exchange Information System).

Systém VIES je systémem, který umožňuje výměnu informací v oblasti DPH. Jeho hlavním smyslem je zamezit daňovým únikům a podvodům v rámci jednotného vnitřního trhu EU. Zavedení systému VIES bylo nezbytné i z důvodu změny zákona o dani z přidané hodnoty, do něhož musela být od 1. 5. 2004 implementována nová pravidla a postupy týkající se tzv. intrakomunitárního dodání a pořízení zboží. Systém VIES byl napojen na systém ADIS používaný pro zpracování daňové agendy. Tím bylo umožněno finančním úřadům získávat aktuální data z EU pro potřeby daňových řízení. Bylo však nutné zavést zcela nové podání, tzv. souhrnné hlášení. V tomto souhrnném hlášení plátcí DPH vykazují intrakomunitární dodání zboží, tj. dodání zboží do jiného členského státu EU. Za období 2. a 3. čtvrtletí 2004 bylo na finančních úřadech zpracováno více než 110 000 řádků těchto souhrnných hlášení a bylo přijato podobné množství řádků souhrnných hlášení od subjektů z EU. Za 3. čtvrtletí 2004 byly do systému VIES vloženy údaje ze souhrnných hlášení 26 140 českých plátců DPH, kteří uskutečnili intrakomunitární dodání zboží.

Na základě zpracování údajů poskytnutých členskými státy EU prostřednictvím systému VIES a údajů z daňových přiznání českých plátců DPH bylo odhaleno na 6 500 nesrovnalostí ve vykazování intrakomunitárních transakcí, které mohou znamenat nemalé daňové úniky a jejichž podstatná část byla prověřována na úrovni finančních úřadů.

V rámci prověřování konkrétních případů docházelo k postupnému nárůstu žádostí o informace zaslaných do jiných členských států EU. Od 1. 5. 2004 do 31. 12. 2004 bylo do EU zasláno celkem 18 žádostí o informaci. Z jiných členských států EU jsme naopak obdrželi celkem 39 žádostí o informaci a 6 spontánních informací.

S ohledem na skutečnost, že plátce DPH po vstupu do EU čekaly nové povinnosti a pracovníkům finančních úřadů přibyla nová agenda, soustředili jsme se na jejich proškolení a na informování daňové veřejnosti. Co se týče pracovníků územních finančních orgánů, tak v průběhu roku 2004 jich bylo proškoleny více než 800 jen na problematiku související s oblastí intrakomunitárního dodání zboží.

Veřejnost byla průběžně informována o změnách prostřednictvím internetových stránek. Zřízeny a v plné permanenci byly informační telefonní linky a informační e-mailová adresa, na nichž byly veřejnosti zodpovídány dotazy. V souvislosti s novými pravidly DPH u intrakomunitárních obchodů byla pro veřejnost zavedena služba ověřování daňového identifikačního čísla (DIČ) osob registrovaných v jiných členských státech EU. Ověření bylo a je možné provést u příslušného útvaru Ministerstva financí či u místně příslušného finančního úřadu telefonicky, faxem, poštovní zásilkou, e-mailem či v rámci osobní návštěvy. Od května do prosince roku 2004 bylo českým plátcům přes systém VIES ověřeno více než 43 000 zahraničních DIČ.

e) Program FISCALIS

Mezinárodní spolupráce probíhala formou celé řady interních aktivit s cílem seznámení pracovníků daňové správy s praktickými zkušenostmi při správě daní v jiných členských zemích EU. V roce 2004 se pracovníci daňové správy intenzivně zapojili do akcí realizovaných v rámci komunitárního programu FISCALIS s cílem vzájemné výměny zkušeností uvnitř EU. V průběhu roku se aktivit programu Fiscalis zúčastnilo celkem

53 pracovníků české daňové správy. Konkrétně se jednalo o 18 účastníků seminářů a projektových skupin, a 27 účastníků výměnných stáží. Česká republika naopak hostila v rámci tzv. „FISCALIS Exchange“ 10 zástupců daňových správ jiných členských států EU.

f) Mezinárodní smlouvy o zamezení dvojímu zdanění

Jedním z cílů české zahraniční politiky je rozvoj všestranných a vzájemně výhodných hospodářských vztahů. S cílem omezení daňového zatížení a vyloučení mezinárodního dvojího zdanění, ke kterému dochází v hospodářských, obchodních a kulturních stycích a které působí nepříznivě na rozvoj vzájemné hospodářské spolupráce, je mezi státy obvyklé sjednat smlouvu o zamezení dvojího zdanění.

Česká republika má doposud v platnosti již více než 65 takovýchto mezinárodních daňových smluv, přičemž další se připravují.

Z pohledu roku 2004 lze konstatovat, že v platnost vstoupila Smlouva o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku mezi Českou republikou a Státem Kuvajt. Podepsány a na české straně již i ratifikovány jsou dvě smlouvy, a to s Francií a s Marokem, jejichž vstup v platnost závisí nyní na postupu ve druhých smluvních státech.

V průběhu roku byla podepsána nová smlouva s Norskem a smlouva se Srbskem a Černou Horou. Dále byl podepsán Protokol k platné smlouvě s Moldávií. Tyto smluvní dokumenty procházely schvalovacím procesem v Parlamentu a vstoupí v platnost poté, kdy budou oboustranně ratifikovány. Předpokládá se, že ze strany České republiky budou tyto dokumenty připraveny ke vstupu v platnost v průběhu roku 2005. Z české strany byla připravena k podpisu smlouva o zamezení dvojímu zdanění s Korejskou lidově demokratickou republikou, která by měla být podepsána v únoru 2005. Dále byly k podpisu připraveny smlouvy s Gruzii, Jordánskem, Turkmenistánem a Ázerbajdžánem. U zmíněných smluv se čeká na připravenost druhé smluvní strany k jejich podepsání.

Průběžně probíhala expertní jednání, mající za cíl sjednat uvedený typ mezinárodních smluv, případně renegociovat staré, již nevyhovující smlouvy, s mnoha dalšími státy. Jedná se například o předjednání starých smluv se Spolkovou republikou Německo a s Rakouskem. Ze států, s nimiž Česká republika dosud neměla uzavřenu smlouvu o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu a majetku a se kterými jsme již zahájili expertní jednání můžeme jmenovat např. Chile a Sýrii. V roce 2004 byla dále na expertní úrovni dojednána smlouva s Bosnou a Hercegovinou, která bude v krátké době předložena ke schválení Vládě České republiky. Korespondenční cestou probíhala jednání o protokolu ke smlouvě s Ruskou federací a Běloruskem.

V roce 2004 byla vypovězena Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Spolkové republiky Německo o vzájemné úpravě zdaňování silničních vozidel v mezinárodní dopravě, který byla sjednána v Bonnu v roce 1990. Sdělení v této věci bylo publikováno ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 140/2004.

I oblast mezinárodního zdaňování bylo nutné metodicky usměrnit tak, aby nedocházelo k jejich špatné interpretaci. Proto byly v průběhu roku 2004 publikovány následující metodické pokyny: Přehled platných smluv ČR o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu, resp. z příjmu a z majetku, Pokyn č. D-260 k uplatňování Smlouvy mezi Českou republikou a Spojenými státy mexickými o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a z majetku, Pokyn č. D-262 k uplatňování Smlouvy mezi Českou

republikou a Tureckou republikou o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu, Pokyn č. D-268: Sdělení ke smlouvě o zamezení dvojího zdanění se Spojenými arabskými emiráty, Pokyn č. D-269: Sdělení k uplatňování Smlouvy o zamezení dvojího zdanění s Německem ve vztahu k německým subjektům s právní formou GmbHCo.KG, Sdělení k Pokynu č. D-269 k uplatňování Smlouvy o zamezení dvojího zdanění s Německem ve vztahu k německým subjektům s právní formou GmbHCo.KG a Pokyn č. D-271 k uplatňování Smlouvy mezi Českou republikou a Filipínskou republikou o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu.

Pokud se jedná o aktuální Přehled platných smluv o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmu, resp. z příjmu a z majetku, je možno uvést, že tento Přehled je umístěn na Internetu Ústředního finančního a daňového ředitelství. Spolu s Přehledem smluv lze na stejném místě nalézt i Přehled pokynů, resp. sdělení ministerstva financí v oblasti mezinárodních daňových vztahů, uveřejněných ve Finančním zpravodaji.

V. MODERNIZACE DAŇOVÉ SPRÁVY

Informace pro daňovou veřejnost

Jednou z prioritních oblastí, na kterou se česká daňová správa zaměřila v roce 2004, byla informovanost daňové veřejnosti. V procesu své modernizace tak chtěla pokračovat ve změně komunikace s daňovou veřejností v rámci implementace prvků tzv. klientského přístupu. I nadále se soustředila na poskytování informací především prostřednictvím internetových stránek české daňové správy. Důraz byl kladen na uspořádání informací, jejich strukturu, množství, včasnost zveřejnění a uživatelské prostředí.

V průběhu roku došlo k několika podstatným změnám, které si vyžádal především vstup České republiky do Evropské unie. Zejména informacím k dani z přidané hodnoty byl vytvořen zvláštní prostor formou samostatného menu, díky kterému měla daňová veřejnost možnost snáze nalézt informace, legislativou počínaje a nejčastějšími dotazy konče. Rozšiřována byla také možnost podání daňového přiznání prostřednictvím internetu. Nově byl uveden do provozu modul pro podání daňového přiznání k dani z přidané hodnoty včetně souhrnného hlášení.

Ve vztahu k uživatelskému prostředí byla provedena analýza internetových stránek zaměřená na splnění parametrů majících vliv na jejich dosažitelnost pro specifické skupiny obyvatel. Na základě výsledků této analýzy bylo rozhodnuto o nutnosti vytvořit novou verzi internetových stránek, které by zmíněné parametry bezzbytku splňovaly. Přípravné práce byly započaty ke konci roku 2004 s tím, že nové internetové stránky by měly být uvedeny do provozu v polovině roku příštího.

Ocenění právnických osob

Stejně jako v roce předešlém i v roce 2004 byly ministrem financí oceněny právnické osoby, které se největší měrou podílely na plnění daňových příjmů veřejných rozpočtů.

Zástupci 20 právnických osob převzali z rukou ministra financí Mgr. Bohuslava Sobotky, ministra průmyslu a obchodu Ing. Milana Urbana a ústředního ředitele české daňové správy Ing. Bc. Roberta Szurmana, ocenění a poděkování za vzorné plnění daňových povinností v roce 2003.

a) Mezinárodní spolupráce daňových správ

Rozvoj bilaterální spolupráce byl jedním z hlavních úkolů české daňové správy v oblasti mezinárodní spolupráce daňových správ. Tato forma spolupráce, při které dochází k výměně zkušeností při správě daní, včetně poskytování tzv. „best practice“, tedy nejlepších postupů, které daňová správa používá, je chápána jako jedna z nejefektivnějších nástrojů sdílení poznatků, které je možné použít pro modernizaci daňové správy.

Proto byla i nadále prohlubována spolupráce s daňovými správami Francie a Slovenska, nově byla navázána spolupráce s daňovou správou Moldávie a Gruzie. Jednání o možnosti spolupráce byla zahájena s daňovou správou Ázerbajdžánu a Ruska.

Spolupráce s daňovou správou Francie

Spolupráce mezi českou a francouzskou daňovou správou probíhá úspěšně od roku 2002. V rámci hodnocení této spolupráce se potvrdilo, že její výsledky jsou přínosem pro obě daňové správy. Navíc se ukázalo, že je žádoucí, aby se spolupráce rozšířila i na úroveň finančních ředitelství.

Vzhledem k velkému významu vzájemné spolupráce byla v červnu roku 2004 podepsána mezi oběma daňovými správami mezinárodní dohoda, tzv. "Ujednání o spolupráci v oblasti činnosti daňové správy mezi Ministerstvem financí České republiky a Generálním ředitelstvím daní při Ministerstvu hospodářství, financí a průmyslu ve Francii". Tato dohoda vytváří rámec pro další výměnu zkušeností a postupů, které daňové správy obou zemí mohou využít při řešení specifických oblastí.

V návaznosti na zmíněnou dohodu probíhaly v průběhu roku semináře zaměřené na provádění mezinárodní daňové kontroly, převodní ceny či boj proti daňovým podvodům a korupci. Na úrovni finančních ředitelství byla zahájena výměna zkušeností mezi Finančním ředitelstvím pro hl. m. Prahu a Finančním ředitelstvím Paříž-střed, a mezi Finančním ředitelstvím v Brně a Finančním ředitelstvím v Nancy. Do konce roku 2004 se v rámci reciprocity uskutečnily mezi výše uvedenými finančními ředitelstvími čtyři setkání, jejichž tématem byly různé oblasti výkonu daňové správy.

Součástí spolupráce s daňovou správou Francie byl projekt „Twinning Light“, který byl zaměřen na oblast externí a interní komunikace. Tento projekt, který je financován z fondu PHARE, byl zahájen v září roku 2004. Cílem zmíněného projektu je získání zahraničních zkušeností s tvorbou a implementací externí a interní komunikace. Výstupem projektu bude návrh komunikační strategie české daňové správy včetně návrhu organizačního zabezpečení její realizace v budoucích letech. Ukončení projektu je naplánováno v dubnu 2005.

Spolupráce s daňovou správou Slovenské republiky

Spolupráce s daňovou správou Slovenské republiky probíhala na základě mezinárodní dohody „Ujednání o spolupráci v oblasti činnosti daňové správy mezi Ministerstvem financí České republiky a Ministerstvem financí Slovenské republiky“, které bylo uzavřeno v lednu roku 2003. Na základě zásady reciprocity se v rámci této dohody uskutečnilo několik společných seminářů na území České republiky a Slovenské republiky, které byly zaměřeny na provádění mezinárodní daňové kontroly, převodní ceny, vývoj legislativy v oblasti zdaňování příjmů právnických osob, mezinárodní výměnu informací a poskytování služeb daňové veřejnosti. Spolupráce s daňovou správou Slovenské republiky je oboustranně považována za velmi prospěšnou a patří k základním kamenům bilaterální spolupráce české

daňové správy s daňovými správami v zahraničí.

Spolupráce s daňovou správou Moldavské republiky

Na základě pozvání paní Zinaidy Grecianii, ministryně financí Moldavské republiky a pana Mihaila Popa, generálního ředitele moldavské daňové správy, proběhlo v listopadu 2004 v hlavním městě Moldávie pracovní setkání expertů české a moldavské daňové správy. Smyslem tohoto setkání bylo navázat hlubší spolupráci mezi oběma daňovými správami při výměně a předávání zkušeností v oblasti správy daní. Předmětem jednání byly kromě jiného oblast správy daně z přidané hodnoty, daní z příjmů a spotřebních daní. Jednání bylo hodnoceno jako velmi užitečné, a proto bylo rozhodnuto v započaté spolupráci pokračovat i v roce 2005.

Spolupráce s daňovou správou Gruzie

Na sklonku roku 2004 byli hosty Ústředního finančního a daňového ředitelství zástupci daňové správy Gruzie. Pracovní jednání mezi představiteli obou daňových správ bylo zaměřeno na oblast „Automatizovaného informačního a daňového systému (ADIS)“ a jeho možné aplikace v daňové správě. Vzhledem k úspěšnosti celého jednání a zájmu obou stran na pokračování vzájemné spolupráce bylo dohodnuto uspořádat v příštím roce další společné jednání zaměřené i na oblast vývoje daňové legislativy a zkušenosti při poskytování služeb daňové veřejnosti.

b) Česká daňová správa a mezinárodní daňové organizace

V oblasti multilaterální spolupráce pokračovala česká daňová správa v rozvoji spolupráce s mezinárodními organizacemi daňových správ IOTA - „Evropská organizace daňových správ“ a CIAT – „Americká organizace daňových správ“.

Česká daňová správa a IOTA

V září roku 2003 byl na VII. Valném shromáždění IOTA, které se konalo v estonském Tallinnu, zvolen Ing. Bc. Robert Szurman, ústřední ředitel Ústředního finančního a daňového ředitelství, prezidentem IOTA, čímž byla Česká republika již podruhé (poprvé v roce 2001) zvolena jako prezidentská země této organizace. V souladu se stanovami IOTA se tak Česká republika stala zemí, která v roce 2004 hostila a pořádala VIII. Valné shromáždění této mezinárodní organizace daňových správ.

Zasedání Valného shromáždění, jakožto nejvyššího výkonného orgánu IOTA, se konalo v Praze ve dnech 14. – 16. června a probíhalo v prostorách Senátu Parlamentu České republiky. Osobní účast ministra financí Mgr. Bohuslava Sobotky a místopředsedy Senátu Parlamentu České republiky MUDr. Ladislava Svobody podtrhla důležitost a význam celého zasedání, kterého se zúčastnilo více než 120 účastníků. Jednalo se o nejvyšší představitele daňových správ evropských zemí, zástupce Evropské komise, OECD, Mezinárodního měnového fondu či představitele mezinárodních organizací daňových správ CIAT a CATA (Commonwealth Association of Tax Administrations). Ačkoliv se zasedání v prvním dni zaměřilo na jednání spojené s volbami do výkonných orgánů organizace, v dalších dnech byla diskuse zaměřena na strategii a nástroje pro zvýšení efektivnosti činnosti daňové správy.

České daňové správě přineslo VIII. Valné shromáždění IOTA mj. dva důležité momenty. Jedním bylo uzavření mezinárodní dohody tzv. „Ujednání o spolupráci v oblasti činnosti daňové správy mezi Ministerstvem financí České republiky a Generálním ředitelstvím daní při Ministerstvu hospodářství, financí a průmyslu ve Francii“, druhým bylo uzavření

mezinárodní dohody tzv. „Memoranda o vzájemné spolupráci týkající se automatické výměny informací pro daňové účely“ mezi Českou republikou a Litevskou republikou. Obě mezinárodní dohody významně přispěly k upevnění mezinárodní spolupráce daňových správ.

Přestože organizace zasedání VIII. Valného shromáždění patřilo mezi nejdůležitější momenty roku 2004, nebylo možné opomíjet jiné oblasti spolupráce s IOTA. Česká daňová správa vyslala v rámci mezinárodních jednání celkem 20 expertů, kteří měli možnost sdílet a předávat zkušenosti a postupy v různých oblastech správy daní.

Česká daňová správa a CIAT

CIAT je nezisková mezinárodní organizace daňových správ založená v roce 1967, se sídlem v Panamské republice. Jejím hlavním cílem je podpora spolupráce daňových správ, vytváření podmínek pro vzájemnou výměnu informací a zkušeností, odborná pomoc při implementaci integračních standardů, zvyšování výkonnosti a účinnosti daňových správ a prohlubování jejich vzájemné spolupráce. CIAT přispívá ke zdokonalení daňových správ v souladu s jejich požadavky a potřebami.

Přístupový proces, na jehož konci by bylo členství české daňové správy v této organizaci, byl zahájen sérií jednání v průběhu roku 2003. Završen byl na 38. Valném shromáždění CIAT, které se konalo v březnu roku 2004 v Bolívii. Na tomto Valném shromáždění byla česká daňová správa přijata za člena této mezinárodní daňové organizace.

Svým vstupem do CIAT chce česká daňová správa přispět k rozvoji spolupráce mezi daňovými správami tím, že je nejen připravena naslouchat zkušenostem a moudrosti druhých, ale že je připravena poskytnout své zkušenosti a postupy, které při správě daní používá.

VI. INFORMATIKA

a) Automatizovaný daňový systém (ADIS)

ADIS je aplikačně technickou podporou daňové správy s celorepublikovou působností včetně jednotné technické infrastruktury.

Aplikační verze programů se skládá z dílčích modulů pro zpracování daňových příznání jednotlivých daní, z modulů společných průřezových činností, které jsou potřebné pro správu, evidenci, vybírání a vymáhání daní a z modulů nezbytné systémové podpory včetně modulů pro elektronické zpracování písemností na Internetu daňové správy.

V rámci plánovaného rozvoje IS ADIS na dané období měly v roce 2004 vysokou prioritu úkoly související se vstupem České republiky do Evropské unie. Jednalo se zejména o následující okruhy úloh:

- zprovoznění systému VIES pro výměnu informací mezi státy EU v oblasti daně z přidané hodnoty;,
- implementace změny daňového identifikačního čísla;
- úprava aplikačního programového vybavení v souvislosti s přijetím nového zákona o dani z přidané hodnoty k 1. 5. 2005.

Aplikační programové vybavení ADISu dále každoročně reaguje na legislativní změny nejen v oblasti daňových zákonů, ale i na ostatní změny v legislativě, které správu daní

ovlivňují. Současně prostřednictvím Systému řízení aplikace jsou shromažďovány náměty na zavádění nové funkcionality. Tyto náměty jsou následně pro řešení schvalovány garančními skupinami.

Rozvoj zaznamenala i aplikace elektronického podávání písemností (EPO) prostřednictvím INTERNETu. Aplikace EPO reagovala na podněty uživatelů a od listopadu 2004 umožňuje zpracování souborů, včetně jejich opatření zaručeným elektronickým podpisem a odeslání na Společné technické zařízení správců daně také v alternativních prohlížečích na počítačích s podporou prohlížečů, včetně typů UNIX, Linux s implementací Sun Java, ve verzích **Mozilla 1.6 a vyšší, Firefox 0.8 a vyšší, Netscape 7 a vyšší.**

Z příložené **Tabulky č. 41** o počtu elektronických podání vyplývá nárůst elektronických podání, převyšují počty podání opatřených zaručeným elektronickým podpisem. Meziroční nárůst elektronického podání je z 7 018 v roce 2003 na 20 205 v roce 2004, z toho převažuje podání se zaručeným elektronickým podpisem.

Tabulka č. 41

		2003		2004		Index (%) 04/03	
Daň z nemovitostí	ZAREP	460	785	396	770	86	98
	Ost	325		374		115	
Daň z přidané hodnoty	ZAREP	3 353	5 126	10 160	13 521	303	264
	Ost	1 773		3 361		190	
Souhrnné hlášení VIES	ZAREP	0	0	291	412	-	-
	Ost	0		121		-	
Daň silniční	ZAREP	14	803	899	1 800	642	224
	Ost	789		901		114	
Daň z příjmů FO	ZAREP	0	0	172	193	-	-
	Ost	0		21		-	
Daň z příjmů PO	ZAREP	0	0	182	206	-	-
	Ost	0		24		-	
Oznámení dle § 34 zákona o správě daní a poplatků	ZAREP	0	71	4	17	-	24
	Ost	71		13		18	
Obecná podání	ZAREP	233	233	3 286	3 286	141	141
	Ost	-		-		-	
Celkem	ZAREP	4 060	7 018	15 390	20 205	379	288
	Ost	2 958		4 815		163	

ZAREP - podání se zaručeným elektronickým podpisem, Ost. - elektronické podání bez zaručeného elektronického podpisu.

V rámci dalšího vývoje automatizovaného daňového informačního systému se budeme zaměřovat zejména na následující oblasti:

- úpravy systému vyplývající ze změn legislativy;
- zdokonalování podpory pro oblast kontrolních činností správy daní s vazbou na nové informační zdroje;
- rozšíření systému ADIS na automatizovanou výměnu informací z oblasti příjmových daní v rámci OECD;
- řešení výměny informací o intrakomunitárních transakcích v rámci systému VIES, zdokonalování kontrolních mechanismů v daňovém řízení;
- podpora elektronického daňového řízení ve vazbě na platnou legislativu;

- příprava na možnost povinného elektronického podávání DAP DPH pro vybranou množinu daňových subjektů ;
- řešení a rozšiřování aplikačních rozhraní na ostatní systémy státní správy, v rámci zákonných nároků na poskytování informací.

b) Automatizovaný vnitřní informační systém (AVIS)

Modulární informační systém AVIS byl vyvíjen na základě potřeby územních finančních orgánů a to zástupců vnitřních správ, kteří požadovali komplexní řešení problematiky spojené se zajištěním bezproblémového fungování finančních ředitelství a finančních úřadů.

V průběhu roku 2004 bylo dokončeno technologické povýšení AVIS na AVIS^{ME} a současně proběhla implementace AVIS^{ME} na všech finančních ředitelstvích.

V roce 2004 byla implementována nová verze systému postavená na platformě .NET s použitím třívrstvé architektury - AVIS^{ME}. Celý systém je provozován na platformě NT/2000 a MS-SQL Server 2000 a vyšší na straně serveru a Windows 2000/XP na straně klientů.

AVIS^{ME} představuje komplexní řešení problematiky vnitřního informačního systému rozpočtové organizace.

c) Systém VEMA

V roce 2004 byl doplněn personálního informačního systému, který je provozován jak na ÚFDŘ, tak i na finančních ředitelstvích a vzdělávacích zařízeních o následující úpravy a rozšíření aplikací VEMA IS – HR, pro informaci uvádíme nejdůležitější akce uskutečněné v roce 2004:

Oblast PAM

- Úpravy související se změnami ve zvláštních příplatcích zaměstnancům ÚFO.
- Rozhraní nového ELDP pro MPSV - za účelem zpracování evidenčních listů důchodového pojištění (dále ELDP) v elektronické podobě.
- Řešení automatického předzpracování dat z FÚ prostřednictvím intranetu - zpřístupnění personálních a mzdových údajů vybraným zaměstnancům FÚ byla na všech FŘ spuštěna aplikace V3 Desktop.

Oblast VZD

- Kontrola integrity databází - nezbytná funkce pro zajištění kvalitní podpory rozsáhlého procesu vzdělávání, kterého se účastní všechna FŘ, vzdělávací zařízení a ÚFDŘ.
- Podpora provozu vzdělávacích zařízení je významnou vlastností informačního systému pro podporu vzdělávání.
- Rozšíření podpory vzdělávacích akcí - podstatnou součástí informačního systému pro řízení vzdělávacího procesu je evidence vzdělávacích akcí především ve vzdělávacích zařízeních, ale také na finančních ředitelstvích.
- Úpravy související s účastníky vzdělávacích akcí - přesná a podrobná evidence účastníků vzdělávacích akcí hraje důležitou úlohu v podpoře procesu vzdělávání zaměstnanců ÚFO.
- Rozšíření evidence lektorů - součástí informačního systému pro podporu vzdělávacího

procesu je také evidence lektorů vzdělávacích akcí a jejich výkonů.

- Vzdělávání podle nových pravidel ÚV ČR - institut státní správy jako odbor Generálního ředitelství státní služby zajišťuje vzdělávání státních zaměstnanců podle služebního zákona, jakož i vzdělávání ostatních zaměstnanců ve správních úřadech. Byla zpracována analýza vazeb mezi katalogem vzdělávacích akcí institutu státní správy a katalogem vzdělávacích akcí v aplikaci Vema vzdělávání a automatizované propojení dle této analýzy bude naimplementováno až v situaci, kdy se zvýší počet vzdělávacích akcí, které jsou pro ÚFDŘ zabezpečovány institutem státní správy.

Oblast STM

- Plánování a modelování systemizace - v průběhu roku 2004 byla aplikace Systemizace informačního systému VEMA rozšířena o podporu modelování a plánování organizačních struktur a systemizace organizace. Nově vytvořené nástroje pro tvorbu plánů a modelů systemizace slouží k průběžnému zpracovávání změn systemizací jednotlivých FŘ, které vyplývají z organizačních změn.
- Optimalizace vzorů systemizovaných míst Zpracování systemizace finančních úřadů i finančních ředitelství je založeno na modelových vzorech systemizovaných míst, které byly původně zpracovány ve vazbě na organizační řád ÚFDŘ a ve vazbě na rozdělení finančních úřadů do pěti velikostních skupin. V průběhu implementace aplikace Systemizace proběhla optimalizace vzorů systemizovaných míst.
- Centrální správa vzorů systemizovaných míst - o provedení optimalizace vzorů systemizovaných míst byla předána správa databáze vzorů systemizovaných míst na pracovníky ÚFDŘ. Před tímto předáním byly provedeny konfigurační úpravy programu, které zabezpečují tok dat ústředně spravované databáze systemizovaných míst na ÚFDŘ na jednotlivá FŘ.

Oblast HRF

Řešení automatizované tvorby tabulek s využitím modulu HRT - v rámci tohoto úkolu byly vytvořeny tyto šablony pro automatické vyplnění:

- Přehled o počtu zaměstnanců územních finančních orgánů,
- Přehled o skutečném rozdělení zaměstnanců ÚFO do platových tříd a územní finanční orgány – vybrané personální údaje.

Oblast PER

Automatické generování spojení na zaměstnance - databáze aplikace PER by se postupně měla stát zdrojem veškerých personálních údajů zaměstnanců. Je přirozená, že adresa elektronické pošty nového zaměstnance by měla být vytvořena právě při pořizování údajů nového zaměstnance při nástupu do zaměstnání. Z toho důvodu byla aplikace PER rozšířena o funkci automatického generování spojení na zaměstnance. Byl vytvořen číselník lokalit a na základě přiřazení lokalit jednotlivým zaměstnancům a definice spojení v tabulce spojení jsou generovány adresy elektronické pošty zaměstnanců ÚFO.

Obecné úpravy

Publikování základních personálních údajů a organizační struktury prostřednictvím adresářových služeb LDAP - Vzhledem k záměru využít adresářových služeb pro širokou komunikaci a sdílení údajů mezi programy využívanými v resortu Ministerstva financí je samozřejmé použití IS-HR jako referenčního zdroje základních personálních údajů zaměstnanců a organizační struktury ÚFO. Na některých FŘ byla implementována funkce pro generování základních personálních údajů zaměstnanců a organizační struktury ve formátu XML souborů. Funkce pro exportování základních personálních údajů a organizační struktury

byly vytvořeny v aplikaci PER na úrovni FŘ technologií dynamických dokumentů. Výsledné XML soubory pro předávání základních personálních údajů a organizační struktury do adresářových služeb jsou následně zpracovávány následnými softwary a importovány do Active Directory na Windows 2003 serverech jednotlivých FŘ. Tato technologie byla implementována na těch FŘ, kde byl v průběhu roku 2004 nasazen na serverech operační systém Windows 2003.

VII. PERSONALISTIKA

a) Stav zaměstnanců

V roce 2004 byl proti roku 2003 plánovaný limit počtu zaměstnanců územních finančních orgánů **snížen o 50 zaměstnanců**. Snížení bylo provedeno v rámci realizace opatření Ministerstva financí vyplývajících z usnesení vlády č. 624 z 23. června 2003 o „Rozpočtovém výhledu 2003 až 2006“ k postupnému snižování počtu zaměstnanců ve státní správě.

Plánovaný počet zaměstnanců stanovený pro rok 2004 na **15 743** zaměstnanců byl k 31. 12. 2004 plněn na **98,8%**.

Plnění limitu počtu zaměstnanců	2000	2001	2002	2003	2004
Plánovaný počet zaměstnanců	14 987	15 853	15 793	15 793	15 743
Evidenční počet zaměstnanců k 31. 12.	14 676	15 656	15 707	15 681	15 560
Podíl plnění (%)	97,9	98,8	99,5	99,3	98,8

Struktura zaměstnanců územních finančních orgánů v roce 2004 posuzovaná podle různých hledisek je uvedena v **Tabulkách č. 43 až 45**.

Základní přehled		Počet	Podíl (%)
Evidenční počet zaměstnanců k 31. 12. 2004		15 560	100,0
z toho	zaměstnanci řídicí složky finančních ředitelství	1 251	8,0
	zaměstnanci finančních úřadů	14 201	91,3
	zaměstnanci vzdělávacích zařízení	108	0,7
	odborní zaměstnanci	15 357	98,7
	ženy	11 941	76,7
	zaměstnanci s VŠ vzděláním	5 034	32,4

Tabulka č. 44			
Rozdělení zaměstnanců podle věku		Počet	Podíl (%)
Evidenční počet zaměstnanců k 31. 12. 2004		15 560	100,0
z toho	do 30 let	1 985	12,8
	od 31 do 40 let	3 963	25,5
	od 41 do 50 let	4 851	31,2
	nad 51 let	4 761	30,6

Tabulka č. 45			
Přehled odborných zaměstnanců podle délky trvání pracovního poměru		Počet	Podíl (%)
Odborní zaměstnanci v pracovním poměru k 31. 12. 200		15 357	100,0
z toho v pracovním poměru	více než 5 let	11 426	74,4
	od 1 roku do 5 let	3 351	21,8
	do 1 roku	580	3,8

b) Obměna zaměstnanců

Vývoj míry fluktuace (tj. podíl neplánovaných odchodů ke stavu zaměstnanců) je z dlouhodobého sledování tohoto ukazatele příznivý.

Tabulka č. 46						
Počet nových a ukončených pracovních poměrů		2000	2001	2002	2003	2004
Počet zaměstnanců ke konci sled. období = evidenční počet zaměstnanců k 31. 12.		14 676	15 656	15 707	15 681	15 560
Nově uzavřené pracovní poměry		1 545	2 096	1 221	898	831
Ukončené pracovní poměry		999	1 089	1 107	871	938
z toho	Neplánované odchody	527	659	608	466	552
	Ostatní odchody	472	430	499	405	386
Míra fluktuace (%)		3,6	4,2	3,9	3,0	3,5

c) Odměňování

Od 1. 1. 2004 byli přeřazeni všichni zaměstnanci územních finančních orgánů do 16ti třídního platového systému podle nařízení vlády č. 330/2003 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě a nařízení vlády č. 469/2002 Sb., kterým se stanoví katalog prací a kvalifikační předpoklady zaměstnanců, ve znění pozdějších předpisů.

Navýšení průměrného tarifu v roce 2004 proti roku 2003 bylo v souladu se zavedením 16ti platových tříd dle výše uvedených nařízení vlády. Mimotarifní složky platu nebyly navyšovány.

Tabulka č. 47					
Plán, skutečnost a struktura platu	2000	2001	2002	2003	2004
Plánovaná výše průměrného měs. platu (Kč)	14 288	15 475	16 645	18 276	19 477
Průměrný měsíční plat (Kč)	14 626	15 713	16 803	18 418	19 655
Přiznaný průměrný tarifní plat (Kč)	10 981	11 671	13 261	14 455	15 962
Podíl přiznaného průměrného tarifního platu k průměrnému měsíčnímu platu (%)	75,0	74,2	78,9	78,5	81,2
Průměrná měsíční mzda zaměstnanců ve veřejné správě dle ČSÚ (v Kč) *	13 933	15 338	16 949	19 484	20 489
* rok 2004 - dle předběžných výsledků, rok 2003 – skutečnost					

d) Napadení pracovníků ÚFO

Z hlediska napadení pracovníků územních finančních orgánů lze obecně konstatovat, že daňoví poplatníci vyhrožují pracovníkům finančních úřadů zejména při provádění daňové kontroly, místního šetření ohledně nadměrných odpočtů DPH a při provádění exekuce, ale i při projednávání případů na pracovišti vyměřovacího oddělení.

Vyhrožování probíhá nejčastěji slovně, ale i demonstrováním fyzické síly. Vyskytují se i případy fyzického napadení pracovníků finančních úřadů. Rovněž dochází k útokům na majetek pracovníků zejména kontrolního oddělení. Vyskytují se také případy vyhrožování rodinným příslušníkům.

Tabulka č. 48 uvádí statisticky zpracovaná data vztahující se k napadení pracovníků územních finančních orgánů v letech 2000 – 2004.

Tabulka č. 48

	2000	2001	2002	2003	2004
Napadení při výkonu zaměstnání	60	84	74	66	60
fyzické napadení	4	0	8	1	3
verbální napadení	56	84	66	65	57
Napadení pro výkon zaměstnání	20	31	24	32	25
fyzické napadení	2	3	0	2	2
verbální napadení	18	28	24	30	23
Ostatní případy*	13	12	8	5	5
fyzické napadení	4	4	1	1	2
verbální napadení	9	8	7	4	1
poškození majetku	-	-	-	-	2
CELKEM	93	127	106	103	90
fyzické napadení	10	7	9	4	7
verbální napadení	83	120	97	99	81
poškození majetku	-	-	-	-	2

* Ostatní případy - jsou případy fyzického i verbálního napadení pracovníků ÚFO, u kterých nelze prokázat, že byly vedeny v souvislosti s činností ÚFO.

Celkový počet napadení pracovníků ÚFO se oproti předcházejícímu roku snížil. Došlo však k nárůstu případů **fyzického napadení** z celkového počtu 4 případů v roce 2003

na **7 případů** v roce 2004. Dále byly v roce 2004 zaznamenány 2 případy poškození majetku pracovníků územních finančních orgánů.

e) **Vzdělávání zaměstnanců**

Postup vzdělávání daňových úředníků je v souladu s Lisabonskou strategií, kterou přijala v březnu roku 2000 Evropská rada. V intencích této strategie se při přípravě i realizaci vzdělávání daňových úředníků klade důraz na informační a komunikační technologie, výuku pomocí e-learningu, environmentální výchovu, podporu výuky cizích jazyků a celoživotní profesní přípravu lidských zdrojů, a to na základě koncepce Celoživotního vzdělávání příslušníků Celní a Finanční správy, jehož součástí je i vzdělávání o lidských právech a výchově k nim“, kterou vzala bez připomínek na vědomí vláda České republiky na jejím zasedání dne 9. ledna roku 2002 (čj.1706/2001). Tato koncepce se v roce 2004 promítala do 250 průběžně zdokonalovaných učebních plánů a učebních osnov, propojených do trojstupňového systému, na který navazují aktualizací kurzy, kurzy pro metodiky, kurzy pro střední a vrcholový management. Součástí tohoto komplexního interního systému zaměstnanců územních finančních orgánů je i příprava lektorů.

I po vstupu České republiky do Evropské unie je kladen důraz na plnění Usnesení vlády České republiky číslo 841/1999, bod II/1a, a to ke vzdělávání o jednotlivých institucích EU a jejich kompetencích. Od roku 2004 již tímto základním školením prostřednictvím e-learningu procházejí převážně noví pracovníci, protože ostatní již mají kurz absolvován. V této oblasti dochází ve stále větším rozsahu k realizaci specifických odborných témat, které jsou nezbytné při komunikaci mezi státy EU, např. moduly VIES I. a II.

Výuka podle interního systému vzdělávání zaměstnanců územních finančních orgánů se kontinuálně opakuje již několik let podle schválených učebních programů na Ústředním finančním a daňovém ředitelství, proto nedochází při vlastní realizaci učebního procesu k podstatným organizačním ani obsahovým problémům. Noví zaměstnanci územních finančních orgánů absolvují povinně všeobecné vstupní školení, včetně distančního modulu o EU a distančního modulu o environmentálním minimu, které mají funkci adaptační. Pak povinně procházejí jedním z profilujících kurzů typu B, které jsou zaměřeny na registraci daní, evidenci daní, vyměřování, správu daně z nemovitostí, správu daně dědické, darovací a z převodu nemovitostí, správu dotací, daňovou kontrolu a vymáhání.

Na základě doporučení nadřízeného pracovníka a schválení vedoucím personálního oddělení příslušného finančního ředitelství mohou zaměstnanci ÚFO absolvovat některý z fakultativních kurzů k účetnictví, podpůrným informačním systémům, komunikaci, oceňování, základy práva - občanského hmotného, závazkového, finančního a výpočetní techniky (vše první stupeň vzdělávání, vstupní vzdělávání).

Po jednorocní praxi ve výkonu správy daní pokračují nadále v odborném vzdělávání podle svého pracovního zařazení v některém z osmi odborných kurzů (druhý stupeň vzdělávání). Obdobně je tomu i v třetím roce pracovního poměru k územnímu finančnímu orgánu, kdy mají k dispozici ke studiu již 55 odborně specializačních kurzů (třetí stupeň, průběžné vzdělávání zaměstnanců).

Po čtyřleté praxi jsou pro zkušené pracovníky a pro metodiky FŘ včetně vedoucích oddělení a odborů ÚFO připraveny výběrové odborné aktualizací kurzy (odborné vzdělávací moduly). Specializované kurzy pro management jsou určeny pro řídicí zaměstnance (vzdělávání středního a vrcholového managementu). Komplexní systém vzdělávání

zaměstnanců územních finančních orgánů je završen přípravou lektorů v kurzech Andragogika I. a Andragogika II.

Pedagogické dokumenty (učební plány a učební osnovy kurzů) jsou na základě podnětů finančních ředitelství, ověřováním ve výuce, vyhodnocováním anket pro posluchače a lektory, konzultací s lektory, doporučení garančních skupin, aktuálních potřeb daňové správy a na základě požadavků oddělení Vzdělávání odboru Institutu státní správy ÚV ČR průběžně inovovány.

Výběr vhodných účastníků do jednotlivých kurzů je vzhledem k počtu přes 15 000 zaměstnanců ÚFO poměrně složitý proces, proto je tato problematika součástí pracovních setkání, uskutečněných každoročně v květnu a listopadu, za účasti pracovníků oddělení 484 zástupců vzdělávacích zařízení ÚFO Přebrada a Vltava a oddělení 301. Funkční výběr zaměstnanců ÚFO do jednotlivých kurzů v rámci interního systému vzdělávání usnadňuje metodický materiál Vzestupné linie kurzů pro jednotlivé specializace pracovníků finančních úřadů, který je k dispozici zájemcům na Intranetu Ministerstva financí a pevná sestava Vhodní účastníci na akce informačního modulu VZD/VEMA.

K využívání služeb různých vzdělávacích agentur dochází při výuce cizích jazyků. Ve vzdělávacích zařízeních ÚFO pouze ojedinele, a to jen v oblastech, kde odbor 48 nemůže zajistit odbornou úroveň lektory z řad zaměstnanců resortu ministerstva financí.

Počty absolventů interního školení zaměstnanců ÚFO za posledních pět let prezentuje **Tabulka č. 49.**

Tabulka č. 49						
Druhy školení podle interního vzdělávacího systému	Rok					Celkem absolventů
	2000	2001	2002	2003	2004	
Všeobecné vstupní školení (A) – I. stupeň	631	1 137	716	534	464	3 482
Profilující kurzy (B)	431	1 152	1 429	697	612	4 321
Výběrové kurzy – účetnictví, ADIS, právo aj.	580	557	531	904	948	3 520
Odborné kurzy (OK) – II. stupeň	284	147	422	474	586	1 913
Odborně specializační (OSK) – III. stupeň	1 576	838	119	1 360	1 344	5 237
Aktualizační kurzy pro zkušené z. (OAK)	724	603	232	-	-	1 559
Výběrové kurzy pro zkušené z. (OAKV)	1 121	1 343	1 682	1 489	1 748	7 383
Pro vedoucí oddělení a referátů (ŘZV)	754	499	548	704	834	3 339
Pro ředitele FŘ, FÚ a jejich zást. (ŘZ)	133	243	276	281	318	1 251
Andragogika (příprava lektorů)	23	74	62	42	11	212
E- learning EU (distanční studium)	-	1 620	11 366	1 182	667	14 835
E- learning, environmentální minimum	-	-	-	-	384	384
EU pro vedoucí zaměstnance	-	86	86	-	-	172

V rámci sladování legislativy ČR a EU se realizoval projekt „Prosazování práv v oblasti duševního vlastnictví“. Tento projekt byl určen pro státní správu České republiky

a byl pořádán v gesci Úřadu průmyslového vlastnictví v rámci projektu PHARE. Samotný kurz se skládal ze šesti samostatných bloků, které byly pořádány každý měsíc v prvním pololetí roku 2004. Vybraní pracovníci finančních ředitelství úspěšně zakončili kurz testem a obdrželi osvědčení.

Efektivním pomocníkem při vzdělávání zaměstnanců územních finančních orgánů i při řešení konkrétních úkolů na daňovém úřadě je pracovní a učební pomůcka TaxTest. Tato elektronická pomůcka se vyvíjí podle schváleného Projektu řízení, Metodiky řízení a vývoje pracovní a učební pomůcky TaxTest, včetně dodatků, a to podle aktuálních potřeb pracovníků daňové správy. Uvedená pomůcka je k dispozici na síti pracovníkům Ministerstva financí, územních finančních orgánů včetně vzdělávacích zařízení ÚFO Přeštice a Vltava. V elektronické učební pomůcce jsou mj. implementovány učební plány a učební osnovy určené pro vzdělávání zaměstnanců ÚFO, včetně hypertextových odkazů na právní normy, judikáty, otázky zaměřené k výuce a moduly k procvičování učiva jednotlivých kurzů a pro závěrečné testy. Protože tato pomůcka obsahuje nejen zákony a vyhlášky vztahující se k práci daňových úřadů, judikáty a komentáře se stanoviskem MF k judikátům, odkazy na daňové tiskopisy, vybrané články z Finančního, daňového a účetního bulletinu, metodické pokyny MF atd., může ji každý zaměstnanec ÚFO využívat na svém pracovišti jako knihovnu, v níž jednoduchým postupem najde dokumenty, které potřebuje k výkonu správy daní.

Uživatelé PUP TT mají v aplikaci 2. 4. 11, distribuované na všechna odběratelská místa v průběhu listopadu 2004, k dispozici téměř 6 850 otázek k samostudiu a na procvičování učiva. Speciální modul této moderní elektronické pomůcky slouží na internetu ÚFDŘ ke vzdělávání a informování veřejnosti v daňové problematice. Tento modul je upraven tak, aby byl využitelný i občany se zdravotním postižením (slepce).

Neustálé zdokonalování a vývoj pracovní a učební pomůcky TaxTest řídí management projektu pod vedením ředitele odboru 48. Odbornou garanci každé nové verze pomůcky, která je realizována čtvrtletně, zajišťuje řídicí skupina prostřednictvím garančních skupin. Vývoj pomůcky byl v podstatě ukončen k 31. 12. 2004 dokončením tzv. didaktické vrstvy. V dalších letech půjde především o aktualizaci odborných obsahů, vyvolanou změnami daňové legislativy.

Na základě požadavku Institutu státní správy při Úřadu vlády byli s principy a způsobem využití pracovní a učební pomůcky TaxTest seznámeni ředitelé personálních odborů jednotlivých ministerstev. Na základě těchto informací navštívili odbor 48 MF zástupci Ministerstva školství, Ministerstva kultury, Ministerstva dopravy, Ministerstva vnitra a Generálního ředitelství cel, pověřeni vzděláváním svých zaměstnanců.

VIII. HOSPODAŘENÍ DAŇOVÉ SPRÁVY

a) Příjmy ÚFO

Příjmy ÚFO dosáhly v roce 2004 výše 56 620 tis. Kč.

Upravený rozpočet příjmů je překročen o 33 064 tis. Kč, z čehož 22 495 tis. Kč činí čerpání rezervního fondu. Bez tohoto zkrácení je rozpočet příjmů překročen o 10 569 tis. Kč, tj. o 44,9%.

Překročeny jsou zejména ostatní nedaňové příjmy, které jsou z velké části tvořeny dobropisy z minulého období, a to o 5 843 tis. Kč zejména z důvodu menší spotřeby v topné sezóně vlivem příznivých klimatických podmínek. Příjmy z pronájmu majetku jsou překročeny o 1 539 tis. Kč v důsledku pronájmu nebytových prostor v nově pořízených nemovitostech, a příjmy z prodeje investičního majetku o 884 tis. Kč.

Nejvyšším zdrojem příjmů jsou ostatní nedaňové příjmy (36,6% z celkových dosažených příjmů bez rezervního fondu). Jedná se zejména o přeplatky z vyúčtování elektrické energie, plynu, páry, za služby spojené s nájmem, telefony, vyúčtování jistin složených České poště, doplatek za stravenky, vrácené přeplatky z předplatného novin a časopisů, vratky za exekuce, zůstatek neodvedeného sociálního a zdravotního pojištění, tržby za kolky, zůstatky depozitních účtů převáděné do příjmů.

Dalším nejvyšším zdrojem příjmů jsou příjmy z pronájmu majetku (36,1%) a vysoký podíl na celkových dosažených příjmech mají také příjmy z úroků (13,6%), které jsou závislé na úrokových sazbách a výši částek na účtech finančních ředitelství u ČNB.

Příjmy z prodeje investičního majetku byly dosaženy ve výši 2 037 tis. Kč a tvoří tak 6% dosažených příjmů. Jedná se o příjmy z prodeje ostatního hmotného investičního majetku (zejména vyřazených osobních služebních automobilů) a jedné nemovitosti.

Za účelem posílení rozpočtu výdajů byl v roce 2004 uskutečněn převod z rezervních fondů na příjmové účty FR ve výši 22 495 tis. Kč.

b) Výdaje ÚFO

Výdaje na činnost ÚFO dosáhly celkové výše 6 610 832 tis. Kč.

Mzdové prostředky tvořily 55,8% z celkových výdajů.

Čerpání prostředků na platy zaměstnanců je rovno téměř částce přidělené ze státního rozpočtu (čerpání na 100%), takže nedošlo k překročení vládou stanoveného limitu.

Průměrný plat je plněn na 100,9%, navýšen je pouze o 178 Kč (tj. o úspory z nemocnosti a z neobsazených míst).

Prostředky na ostatní platby za provedenou práci jsou čerpány na 96%, dočerpány nebyly ve výši 545 tis. Kč.

Fondy odměn již finanční ředitelství nedisponují.

Plánovaný počet zaměstnanců se v průběhu roku 2004 neměnil a činil ve schváleném i upraveném rozpočtu 15 743 (v průměrném přepočteném počtu). Tento stav je k 31. 12. 2004 naplněn na 99,1%.

Věcné běžné (neinvestiční) výdaje tvořily 39,3% z celkových výdajů.

Vývoj výdajů na zákonné pojistné a přiděly do FKSP je adekvátní vývoji mzdových prostředků, pojistné je čerpáno na 99,7% a FKSP na 100%.

Ostatní běžné výdaje jsou v roce 2004 čerpány na 102,3%.

V rozpočtu ÚFO se ostatní věcné běžné výdaje člení do dvou skupin. Jsou to jednak výdaje zahrnuté do programového financování, konkrétně do programu 212 110 Rozvoj a obnova materiálně technické základny ÚFO (program 212 110 je samostatným závazným ukazatelem), a jednak výdaje mimo programy.

Ostatní běžné výdaje byly v roce 2004 čerpány na 102,3% (1 233 176 tis. Kč) včetně tvorby rezervních fondů ve výši 72 492 tis. Kč. Bez čerpání rezervních fondů byly tyto výdaje plněny na 96,3%, nedočerpání činilo 44 889 tis. Kč. K nedočerpání prostředků došlo zejména u akcí v programovém financování.

Oproti loňskému roku se zvýšilo čerpání ostatních běžných výdajů v roce 2004 na 100,5%, na jednoho zaměstnance na 100,9%. Nárůst je způsoben metodickou změnou, která nastala od 1. 1. 2004 tím, že do programového financování oproti minulým letům spadají výdaje hrazené z FKSP, zatímco před uvedeným datem čerpala finanční ředitelství FKSP přímo z příslušného účtu mimorozpočtových zdrojů.

Běžné výdaje na ICT a komunikace

Upravený rozpočet k 31. 12. 2004 činil 258 076 tis. Kč, čerpání činilo 258 473 tis. Kč, tj. 100,15% včetně tvorby rezervních fondů ve výši 3 883 tis. Kč, šlo výhradně o systémově určené výdaje.

Finanční prostředky na běžné výdaje byly použity zejména na služby telekomunikací a radiokomunikací, a to na úhradu telekomunikačních poplatků za pevné linky, mobilní telefony a za datové služby; na údržbu a opravy personální výpočetní techniky včetně serverů, pobočkových telefonních ústředí a tiskáren; na nákup materiálu pro zajištění provozu výpočetní techniky, archivačních médií, náhradních dílů a spotřebního materiálu do tiskáren; na DHDM na nákup UPS, tiskáren, notebooků a čteček čipových karet, faxů, telefonních přístrojů a monitorů; na nákup ostatních služeb a to na revize EZS a EPS, pobočkových ústředí, napojení na PCO, rekonfigurace a převoz PC převáděných z MF; na knihy, učební pomůcky a tisk na nákup odborné literatury k instalovaným programům, na odbornou literaturu s daňovou a ekonomickou problematikou a předplatné odborného tisku a na služby školení a vzdělávání správců IS a serverů ADIS, nově instalovaných systémů Windows 2003, VEMA, obsluhu programu NRM3000, k SW IDEA a UNIX.

Z celkové čerpané částky 254 590 tis. Kč (bez tvorby rezervních fondů) bylo použito na výpočetní techniku 179 318 tis. Kč a 75 272 tis. Kč činily výdaje na komunikace.

Kapitálové výdaje

V roce 2004 měly téměř všechny prostředky přidělené ze státního rozpočtu na kapitálové výdaje charakter systémově určených výdajů. Výjimkou byly prostředky na investiční akci rekonstrukce objektu pro FÚ v Liberci hrazené formou individuálně posuzovaných výdajů ve výši 0,930 mil. Kč.

V roce 2003 bylo čerpáno 435,982 mil. Kč kapitálových výdajů, v roce 2004 to bylo 325,659 mil. Kč, což představuje pokles o 25,3%. Protiv roku 2003 nedošlo ke změně struktury závazných ukazatelů kapitálových výdajů změnou jednotlivých programů financování. Přetrvává program 312 110 kde došlo k poklesu o 64,787 mil. Kč. Od 1. 1. 2003 byla v tomto programu zahájena jen jedna investiční akce, která byla v tomto roce rovněž ukončena. V roce 2004 se jednalo pouze o dokončení 6 investičních akcí zahájených před rokem 2003. Výdaje v novém programu 212 110 zahájeném v roce 2003 poklesly v roce 2004 o 45,362 mil. Kč a to zejména v podprogramu 212 111. V rámci tohoto podprogramu byly převedeny finanční zdroje do rozpočtu ÚFO za účelem centrální úhrady za nákup serverů ADIS pro FŘ.

Upravený rozpočet programu 312 110 činil 112,526 mil. Kč, čerpání činilo 132,348 mil. Kč, což je 117,6%. Z celkového čerpání ve výši 132,348 mil. Kč činila úhrada faktur z rozpočtových prostředků 108,994 mil. Kč, úhrada faktur z rezervních fondů 20,220 mil. Kč a tvorba rezervních fondů činila 3,134 mil. Kč. Z rozpočtových prostředků nebylo vyčerpáno pouze 3,532 mil. Kč, z toho byly vytvořeny rezervní fondy FŘ.

Upravený rozpočet programu 212 110 činil 188,124 mil. Kč, čerpání činilo 193,311 mil. Kč, což je 102,8%. Z celkového čerpání ve výši 193,311 mil. Kč činila úhrada faktur z rozpočtových prostředků 150,764 mil. Kč, úhrada faktur z rezervního fondu 2,908 mil. Kč, úhrada faktur z prostředků FKSP 2,432 mil. Kč a tvorba rezervního fondu činila 37,207 mil. Kč. Z rozpočtových prostředků nebylo vyčerpáno 37,360 mil. Kč, což bylo zdrojem pro tvorbu rezervních fondů FŘ. K nedočerpání rozpočtu došlo převážně u akcí stavebního charakteru, a to z důvodu neuzavřených výběrových řízení na dodavatele díla, na čemž se nejvíce podílela akce odstranění azbestu a nástavba budovy pro FÚ v Neratovicích částkou 24,872 mil. Kč, z důvodu podání námítky při výběrovém řízení. U výdajů na odkoupení pozemků nedošlo v některých případech k dohodě s jejich majiteli. Nevyčerpané výdaje na ICT byly převedeny do rezervních fondů finančních ředitelství v celkové výši 7,185 mil. Kč, přičemž u většiny akcí jde o drobné úspory proti předpokládané ceně dodávek. Celkově se jedná o 26 akcí. K drobným úsporám došlo rovněž při pořizování zařízení investičního charakteru jako je např. archivační technika, frankovací a kopírovací stroje.

Následující **Tabulka č. 50** ukazuje vývoj příjmů a výdajů ÚFO v letech 2000-2004.

Tabulka č. 50		(v tis. Kč)			
Rok	PŘÍJMY celkem	VÝDAJE (skutečnost k 31. 12. daného roku)			
		Celkem	Kapitálové (investiční)	Běžné (neinvestiční)	Na jednoho zaměstnance
2000	16 857	5 234 320	728 738	4 505 582	357
2001	26 436	5 933 803	746 087	5 187 716	374
2002	51 653	5 902 626	359 458	5 543 168	374
2003	38 317	6 417 899	435 982	5 981 917	410
2004	56 620	6 610 832	325 659	6 285 173	424

Kapitálové výdaje na ICT a komunikace

Upravený rozpočet k 31. 12. 2003 činil 81 481 tis. Kč, čerpání činilo 81 516 tis. Kč, tj. 100,04% včetně tvorby rezervních fondů ve výši 7 186 tis. Kč, šlo výhradně o systémově určené výdaje.

Finanční prostředky byly použity v rámci podprogramu 212 111 na:

- servery a jejich příslušenství	1 976 tis. Kč
- vybavení serveroven	3 186 tis. Kč
- datové a telefonní sítě	23 698 tis. Kč (výdaje za komunikace)
- VZ Smilovice – nechr.záložní pracoviště	3 696 tis. Kč
- telefonní ústředny vč. příslušenství	19 597 tis. Kč (výdaje za komunikace)
- PC a jejich příslušenství	4 138 tis. Kč
- zabezpečovací systémy (EVS, EPS)	15 460 tis. Kč
- ostatní	2 579 tis. Kč
celkem (bez tvorby rezervních fondů)	74 330 tis. Kč

Mimorozpočtové zdroje na kapitálové výdaje ICT čerpalo pouze FŘ pro hl. m. Prahu v částce 135 tis. Kč na opravu klimatizace serverovny v objektu Štěpánská.

c) **Vyhodnocení nákladovosti a efektivity**

Vývoj efektivity a nákladovosti územních finančních orgánů ukazuje následující **Tabulka č. 51.**

Tabulka č. 51

Základní ukazatele (v tis. Kč)					
	2000	2001	2002	2003	2004
Daňové příjmy (kapitola VPS)	152 891 000	163 412 000	208 850 701	225 635 000	323 452 000
Příjmy v kapitole 312 - MF	16 857	26 436	51 653	38 317	56 620
PŘÍJMY CELKEM	152 907 857	163 438 436	208 902 354	225 673 317	323 508 620
VÝDAJE CELKEM	5 234 320	5 933 803	5 902 626	6 417 899	6 610 832
z toho: běžné výdaje	4 505 582	5 187 716	5 543 168	5 981 917	6 285 173
POČET zaměstnanců	14 260	15 084	15 649	15 668	15 600
Efektivnost (v Kč)					
Příjmy na	2000	2001	2002	2003	2004
1 Kč výdajů	29,21	27,54	35,39	35,16	48,94
1 zaměstnance	10 722 851	10 835 219	13 349 246	14 403 454	20 737 732
Nákladovost (v Kč)					
Výdaje na	2000	2001	2002	2003	2004
1 Kč příjmů	0,03	0,04	0,03	0,03	0,02
1 zaměstnance	367 063	393 384	377 189	409 618	423 771
Běžné výdaje na	2000	2001	2002	2003	2004
1 zaměstnance	315 959	343 922	354 219	381 792	402 896

V **Tabulce č. 52** jsou uvedeny upravené ukazatele o nákladovosti daňové správy (do celkové částky daňového inkasa za daňovou správu jsou promítnuty i nadměrné odpočty a vracení DPH a do konce roku 2003 též vracení daně spotřební), které jsou plně srovnatelné s jinými zeměmi. Uvedené ukazatele jsou v čase v podstatě konstantní a nijak významně se v posledních letech nemění. Příznivý trend za rok 2004 byl výsledkem převodu správy spotřebních daní na celní orgány a změny v DPH při dovozu zboží po vstupu ČR do EU.

V souvislosti s postupnou modernizací a reorganizací daňové správy lze předpokládat, že náklady na výběr daní zůstanou minimálně konstantní. Připravovaná opatření sledují především jejich efektivnější využití, a to včetně prostředků již vynaložených na zvýšení technické vybavenosti územních finančních orgánů. K tomu m.j. směřuje postupné rozšiřování možností podávat daňová přiznání v elektronické podobě, které kromě nesporných přínosů u daňových subjektů sleduje, za předpokladu jejich vyššího využívání, snižování objemu rutinních činností při výkonu daňové správy ve prospěch činností kvalifikovanějších,

především v oblasti daňové kontroly.

Tabulka č. 52

Základní ukazatele (v tis. Kč)					
	2000	2001	2002	2003	2004
PŘÍJMY CELKEM	152 907 857	163 438 436	208 902 354	225 673 317	323 508 620
nadměrné odpočty DPH	496 669 000	224 925 000	219 001 000	231 390 000	229 070 000
vratky daně spotřební	5 809 000	6 130 000	4 345 000	4 937 000	1 771 000
UPRAVENÉ PŘÍJMY	655 385 857	394 493 436	432 248 354	462 000 317	554 349 620
VÝDAJE CELKEM	5 234 320	5 933 803	5 902 626	6 417 899	6 610 832
Nákladovost (v Kč)					
Výdaje na 100 Kč	2000	2001	2002	2003	2004
upravených příjmů	0,80	1,50	1,37	1,39	1,19

IX. KONTROLNÍ A DOHLÍDKOVÁ ČINNOST

a) Interní audit

V průběhu roku 2004 provedlo oddělení 561 – Interního auditu podle „Plánu auditu na rok 2004“ celkem 3 veřejnosprávní kontroly, které byly zaměřeny převážně na prověření vybraných údajů účetních závěrek, dodržování zákonnosti, rozpočtové a finanční kázně při vynakládání finančních prostředků, hospodaření s majetkem státu a na funkčnost a účinnost vnitřního kontrolního systému.

Zejména bylo kontrolováno dodržování zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky, účtové osnovy a postupů účtování pro organizační složky státu a dalších souvisejících zákonných norem a interních předpisů, systém tvorby a čerpání prostředků FKSP.

Z provedených veřejnosprávních kontrol bylo pracovníky interního auditu uloženo kontrolovaným osobám přijmout konkrétní, adresná a termínovaná opatření k odstranění zjištěných nedostatků včetně zaslání zprávy o jejich splnění, v souladu s ust. §§ 18 a 19 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, s odkazem na ust. § 11 zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů.

Přehled veřejnosprávních kontrol za rok 2004

FŘ v Ostravě

- Zahájení kontroly: 29. 3. 2004
- Ukončení kontroly- závěrečné projednání protokolu: 2. 6. 2004
- Uložena opatření k nápravě nedostatků: ANO
- Přijetí opatření k nápravě zjištěných nedostatků: Příkaz č. 5/2004 ředitele finančního ředitelství ze dne 16. 6. 2004

FŘ pro hl. m. Prahu

- Zahájení kontroly: 24. 5. 2004
- Ukončení kontroly- závěrečné projednání protokolu: 29. 9. 2004
- Uložena opatření k nápravě nedostatků: ANO
- Přijetí opatření k nápravě zjištěných nedostatků: Opatření ke zjištěným veřejnosprávním kontrolám ze dne 15. 12. 2004

FŘ v Českých Budějovicích

- Zahájení kontroly: 11. 10. 2004
- Ukončení kontroly- závěrečné projednání protokolu: 28. 12. 2004
- Uložena opatření k nápravě nedostatků: ANO
- Přijetí opatření k nápravě zjištěných nedostatků: Opatření k odstranění nedostatků zjištěných veřejnosprávním kontrolou provedenou odborem 56 – IA MF ze dne 27. 1. 2005

Jak vyplývá z „Přehledu veřejnosprávních kontrol za rok 2004“, byla ze strany odpovědných pracovníků kontrolovaných osob přijata opatření k odstranění zjištěných nedostatků.

Zjištěné nedostatky jsou analyzovány z hlediska jejich příčin a souvislostí. Je hodnocena míra rizika jejich negativního dopadu na hospodaření s rozpočtovými prostředky a na integritu a vypovídací schopnost finančních informací.

Cílem další kontrolní práce je spolehlivé informování vedoucích zaměstnanců resortu ministerstva o nakládání s rozpočtovými prostředky, o prováděných operacích a o jejich průkazném účetním zpracování pro zabezpečení hospodárného, efektivního a účelného výkonu státní správy, zaměřené na prověření vybraných údajů účetních závěrek, dodržování zákonnosti, rozpočtové a finanční kázně při vynakládání finančních prostředků, hospodaření s majetkem státu a na funkčnost a účinnost vnitřního kontrolního systému.

b) Inspekce

Oddělení Inspekce v roce 2004 řešilo **57 podání**, týkajících se činnosti územních finančních orgánů (dále jen ÚFO). Podle vládní vyhlášky č. 150/1958 Ú. l., o vyřizování stížností, oznámení a podnětů pracujících, bylo prošetřeno 48 podání, z toho současně směřovalo 6 proti FÚ a FŘ. Předmětná podání především upozorňovala na jednání pracovníků ÚFO, a to i ve spojitosti s jejich údajným korupčním chováním. V této souvislosti bylo orgánům činným v trestním řízení postoupeno k dalšímu řízení celkem 9 podnětů.

Finančních úřadů se týkalo **45 podání**, z toho 12 anonymních. Prověřením bylo zjištěno, že 4 podání byla oprávněná, 4 částečně oprávněná a 23 neoprávněných.

U zbývajících 14 podání se jednalo o připomínky, upozornění a podněty.

Finančních ředitelství se týkalo **12 podání**, z toho 2 anonymní. Provedeným šetřením bylo 8 podání vyhodnoceno jako neoprávněná.

V rámci resortu MF byla na základě rozhodnutí pana ministra zřízena s účinností od 12. 7. 2004 telefonní protikorupční linka a e-mailová adresa, na které bylo v roce 2004 uplatněno 15 oznámení týkajících se ÚFO. Z nich bylo Policii ČR postoupeno k dalšímu využití 5 podání.

V rámci ÚFO byly oddělením Inspekce provedeny **2 veřejnosprávní kontroly** (dále jen kontroly) se zaměřením na hospodárnost autoprovozu v působnosti FŘ v Brně a FŘ v Ústí nad Labem.

Cílem kontrol bylo prověřit hospodárnost provozu motorových vozidel používaných pro služební účely v roce 2003, včetně používání vlastních motorových vozidel zaměstnanců k pracovním cestám.

Zjištěné nedostatky byly u obou kontrol obdobné, např.:

- uskutečnění jízd služebním vozidlem bez vystavené žádanky o přepravu, dodatečným schválením jízdy a vystavením příkazu k jízdě příslušným odpovědným zaměstnancem FŘ,
- věcné a formální nedostatky směrnice FŘ o provozu motorových vozidel,
- schválená trasa služební jízdy nesouhlasila s vykázanými jízdami na záznamu o provozu vozidla,
- podstatné rozdíly v počtu vykazovaných ujetých km na stejné trase,
- vykazování nadhodnoceného počtu ujetých km bez zdůvodnění.

Ke kontrolním zjištěním byla přijata řediteli FŘ v Ústí nad Labem a FŘ v Brně konkrétní, adresná a termínovaná opatření k odstranění zjištěných nedostatků a zamezení jejich opakování, včetně změn vnitřních norem.

c) **Podání dle vládní vyhlášky č. 150/1958 Ú. l. řešena na ÚFO**

V roce 2004 došlo na finanční úřady a finanční ředitelství celkem **934 podání**, která byla řešena dle vládní vyhlášky č. 150/1958 Ú. l.

Z celkového počtu podání, bylo **275 podání, směřujících na činnost ÚFO**, z toho **256 stížností**, tj. 93%. Z celkového počtu 256 stížností bylo **20 kvalifikováno jako oprávněných**, tj. 7,8%.

Tabulka č. 53 ukazuje oprávněnost řešených stížností v členění na FÚ a FŘ.

Tabulka č. 53

Oprávněnost řešených stížností v roce 2004						
Oprávněnost stížností	CELKEM		Na činnost			
			FŘ		FÚ	
	256		8		248	
Částečně oprávněná	16	6,25%	0	0,00%	16	6,45%
Neoprávněná	200	78,13%	3	37,50%	197	79,44%
Oprávněná	20	7,81%	2	25,00%	18	7,26%
Ostatní *	20	7,81%	3	37,50%	17	6,85%

* Ostatní: jedná se o stížnosti, které byly podavatelem vzaty zpět, opakované stížnosti, popř. jsou dosud v šetření

X. SVOBODNÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM

Podle ust. § 18 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím ve znění pozdějších předpisů zveřejňují finanční ředitelství a finanční úřady výroční zprávu k poskytování informací. Za kalendářní rok 2004 bylo na ÚFO celkem podáno **91 žádostí** o informaci, ústní žádosti o informaci se podle zákona č. 106/1999 Sb. neevidují.

V roce 2004 bylo podáno 5 odvolání proti rozhodnutí. Žádné rozhodnutí nebylo v roce 2004 přezkoumáváno soudem, a nebyly uloženy žádné sankce za nedodržení zákona č. 106/1999 Sb.

XI. ZÁVĚR

V roce 2004 došlo k legislativní úpravě provedené zákonem č. 669/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony (např. změna zákona o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, o dani z přidané hodnoty, o účetnictví, o dani z nemovitostí, o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí, o životním minimu, o sociální potřebnosti apod.). Novela implementuje změnu směrnice EU 90/435/EHS o společném systému zdanění mateřských a dceřinných společností z různých členských států Evropské unie a reflektuje změny, vyplývající z II. etapy reformy veřejných financí (např. modifikace tzv. „reinvestičního odpočtu“, zkrácení doby odpisování hmotného majetku, zkrácení doby umořování daňové ztráty ze 7 na 5 let, daňová podpora výzkumu a vývoje formou odečtu 100% výdajů na projekty výzkumu a vývoje od základu daně). Přijatá legislativní úprava se odrazí i ve zvýšení nároků, které jsou kladeny na pracovníky jednotlivých územních finančních orgánů. Vedle rozsáhlé novely zákona o daních z příjmů budou pracovníci správce daně v roce 2005 muset v praxi zvládnout i zvýšenou administrativní náročnost správy daně, kterou s sebou tato novela přináší.

Obdobná situace nastane v roce 2005 také u daně z nemovitostí, kde se v návaznosti na zmíněnou novelu počítá s významným nárůstem počtu poplatníků daně ze zemědělských pozemků, který bude postupně pokračovat i v několika následujících zdaňovacích obdobích.

V roce 2004 byla ustavena tzv. „národní diskusní skupina“, jejímž úkolem je řešení problematiky koncepčních změn v oblasti daních z příjmů v časovém horizontu roků 2007-2009.

Jedním z rozhodujících úkolů daňové zprávy, který se v roce 2004 podařilo úspěšně realizovat, bylo umožnění podávání daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob v elektronické podobě. S ohledem na rozsáhlost výchozích podmínek pro realizaci tohoto úkolu byla v první fázi zavedena do praxe možnost podávání elektronického daňového přiznání poplatníkům, kteří jsou podnikateli, jejichž zdaňovacím obdobím byl kalendářní rok 2003 nebo jiné zdaňovací období započaté v roce 2003, které končilo v roce 2004. Přestože při realizaci tohoto rozsáhlého projektu došlo ke vzniku neočekávaných problémů (např. při převodu povinných a zvláštních příloh, údajů z účetní závěrky pro podnikatele, do elektronické podoby), zabezpečilo Ministerstvo financí ve spolupráci s územními finančními orgány a s řešiteli podmínky pro to, aby podnikatelské daňové subjekty mohly podat elektronické přiznání k dani z příjmů právnických osob v prodloužené zákonné lhůtě pro jeho podání, a to dnem 25. června 2004.

V průběhu roku 2005 se předpokládá umožnění podávání přiznání k dani z příjmů právnických osob v elektronické podobě za veškerá zdaňovací období a pro všechny daňové subjekty, vč. nepodnikatelských.

Výsledky, kterých bylo v roce 2004 dosaženo, jsou odrazem naplňování dlouhodobé strategie v oblasti mezinárodních daňových vztahů a modernizace daňové správy. Vstupem České republiky do Evropské unie česká daňová správa potvrdila, že její úroveň odpovídá standardům, jejichž splnění bylo podmínkou pro její členství v unii nejvyspělejších daňových správ. Česká daňová správa se ve svém vývoji výrazně posunula kupředu. Přestala být daňovou správou, která především absorbuje poznatky a zkušenosti jiných daňových správ. Stala se daňovou správou, která je schopna své zkušenosti předat jiným daňovým správám.